

ՄԵՐ ԱՆԿԻՆԵՆ

Իշխանափոխութեան Հինգ Տարիները

Այս օրերուն կը լրանայ 2018 թուականի Ապրիլ-Մայիսին Հայաստանի մէջ տեղի ունեցած թաշտայ յեղափոխութեան արդիւնքով իրականացած իշխանափոխութեան 5-ամեակը: Համաժողովրդային բողոքի ալիքի հարկադրանքին տակ, նախկին նախագահ եւ փոփոխուած սահմանադրութեան հիման վրայ վարչապետ դարձած Սերժ Սարգսեանի իրաժարականէն ետք, Մայիս 8-ին Ազգային ժողովը յեղափոխութեան առաջնորդ Նիկոլ Փաշինեանը ընտրեց երկրի նոր վարչապետ:

Անցնող հինգ տարիներուն Հայաստան գտնուեցաւ նոր իրականութիւններու առջեւ: Տեղի ունեցան բազմաթիւ բարեփոխումներ ու արձանագրուեցան յաջողութիւններ: Այսուհանդերձ, այդ բոլորը մնացին շուքի տակ, երբ Արցախեան 44-օրեայ պատերազմէն Հայաստանն ու Արցախը դուրս եկան պարտուած՝ կորսնցնելով մեծ տարածութիւններ ու դառնալով պատանդ՝ Ատրպէյճանի թշնամական քաղաքականութեան:

Պատերազմի հետեւանքները բարդուեցան նոր իշխանութիւններու վզին հակառակ որ, այդ արդիւնք էր երկար տարիներու վրայ կուտակուած արատաւոր երեւոյթներու եւ նախկին իշխանութիւններու ստեղծած փտած համակարգին, որ հիմնուած էր կաշառակերութեան, կողոպուտի ու համատարած փտածութեան վրայ:

Ընդդիմութիւնը կը խորհէր որ, պատերազմէն ետք ժողովրդային բողոքի մեծ ալիք պիտի բարձրանայ ու յեղափոխական ուժերը պիտի հեռացուին իշխանութենէն: Սակայն, անոնց կանխատեսումները եւ հաշուարկները սխալ դուրս եկան, երբ ժողովուրդը մերժեց փողոց դուրս գալ ու իշխանութեան վերադարձնել նախկին մերժուած ուժերը: 2021-ի արտաքին խորհրդարանական ընտրութիւնները եւս այդ ցոյց տուին ու Փաշինեան տիրանալով խորհրդարանի մեծամասնութեան՝ վերընտրուեցաւ որպէս վարչապետ:

Գալով վերջին հինգ տարիներու բարեփոխումներուն, անոնց շարքը բաւական երկար է: Առաջին հերթին Հայաստան դարձաւ ժողովրդավարական երկիր, ուր կը յարգուին անհատի ազատութիւնները, ընդդիմադիր մամուլը կը քննադատէ իշխանութիւններու գրեթէ բոլոր քայլերը, ընտրութիւնները տեղի կ'ունենան արդար պայմաններու տակ՝ առանց քուէարկողներու վրայ ճնշելու եւ կամ կաշառքով հրապուրելու: Այլեւս չկայ վախի մթնոլորտ հասարակ ժողո-

Առանցքային Տարածայնութիւններ Կան Լեռնային Ղարաբաղի Հայերի Իրաւունքների Հասցեագրման Հարցով. Նիկոլ Փաշինեան

Առանցքային տարածայնութիւնները կը վերաբերին Լեռնային Ղարաբաղին, բայց միայն այդ չէ, յայտնեց Հայաստանի վարչապետ Փաշինեանը՝ փրակի մէջ պատասխանելով «Ազատութեան» հարցին՝ որոնք են այն հարցերը, որոնց շուրջ ուաշինկիթընեան բանակցութիւններէն յետոյ Հայաստանի եւ Ատրպէյճանի արտաքին գործերու նախարարները մնացած են տարակարծիք:

«Չնայած փրակում եւ Սոչիում եղել է արձանագրումը, որ Հայաստանը եւ Ատրպէյճանը ճանաչում են միմեանց տարածքային ամբողջականութիւնը, բայց մենք խաղաղութեան պայմանագրի նախագծի մէջ դեռեւս չենք կարողանում համաձայնութեան հասնել այն ձեւակերպումների շուրջ, որոնք մեզ վստահութիւն կը տան, որ Ատրպէյճանը ճանաչում է Հայաստանի 29 հազար 800 քառակուսի քմ տարածքային ամբողջականութիւնը», ըսաւ Հայաստանի կառավարութեան ղեկավարը:

Նիկոլ Փաշինեան ընդգծեց, որ տարբերակներ կան նաեւ Լեռնային Ղարաբաղի հայերու իրաւունքներու հասցեագրման հարցով, եւ անոնք կը պահպանուին:

«Յաջորդ կարեւորագոյն հարցը՝ ցանկացած պայմանագիր, նոյն-

Վարչապետ Փաշինեան հարցազրոյց կ'ունենայ «Ազատութեան» հետ

նիսկ ամենամիանջանակ գրուածները ունենում են տարբերակներ. ինչպէ՞ս պէտք է այդ տարբերակները լուծուեն: Սահմանազատման հոլովոյթի հետ կապուած խնդիր կայ, շատ կարեւոր խնդիր է ի վերջոյ՝ խաղաղութեան պայմանագրի ստորագրումից յետոյ խաղաղութեան երաշխաւորման հարցը: Նկատի են առնուած եւ միջազգային մեխանիզմները, եւ տեղայինը, մասնաւորապէս, գործերի եւ ուժերի դիրքաւորման հետ կապուած հարցերը՝ ով որտեղ, ինչպէս պէտք է դիրքաւորուի,

արդեօք մենք չպէտք է ունենանք սահմանազատուած՝ ապառազականացուած գոտի: Լեռնային Ղարաբաղի հայերի իրաւունքների հասցեագրման հարցում կան տարբերակներ, եւ դրանք պահպանուած են: Այդ հարցերի շուրջ կարող է լինել որոշակի շարժ, բայց եթէ տարբերութիւնը 1 քմ էր, դարձաւ՝ 999 մեթր, այդ, որոշակի

Հարցախոյզի Համաձայն Հայաստանի Ժողովուրդին 42 Տոկոսը Կը Համարէ, Որ Փոփոխութիւնները Դանդաղ Կ'ընթանան

Միջազգային Հանրապետական Հիմնարկի (IRI) հրապարակած հերթական հարցախոյզի արդիւնքներուն համաձայն, վերջին կէս տարուան ընթացքին կառավարութեան ամենամեծ ձեռքբերումները դիւանդիտական կայքերու զարգացումն ու ճանապարհներու բարեկարգումն են, իսկ ամենամեծ ձախողումը՝ Լաչինի միջանցքի փակ ըլլալն ու դարաբաղեան հարցի տապալումը: Տուեալները հաւաքուած են Հայաստանի մէջ Յունուարէն մինչեւ Մարտ ինկած ժամանակահատուածին:

Հայաստանի մէջ ժողովրդավարութեան զարգացմամբ բաւարարուած է հարցուածներուն 17 տոկոսը, 42 տոկոսը կը համարէ, որ փոփոխութիւնները դանդաղ կ'ընթանան, իսկ 35 տոկոսը կը կարծէ, թէ որեւէ փոփոխութիւն տեղի չ'ունենար:

Ապագային կը հաւատայ հարցուածներուն 18 տոկոսը, 26-ը միայն յոյս ունի, որ ապագան որոշ չափով աւելի լաւ պիտի ըլլայ, 35 տոկոսը վախ ունի ապագայի նկատմամբ, 20 տոկոսն ալ կը նշէ, որ հաւատքը լրիւ կորսնցուցած է: Ընդ որում,

ապագայի հանդէպ աւելի լաւատես են տղամարդիկ, քան կանայք, ըստ զբաղուածութեան խումբերու՝ ամենալաւատեսը թոշակառուներն են:

Հարցուածներուն 44 տոկոսին կարծիքով՝ Հայաստանի մէջ առկայ հիմնական խնդիրները ազգային անվտանգութիւնն ու սահմաններն են: Խնդիրներու շարքին 2-րդ տեղը գործազրկութիւնն է, ապա՝ աղքատութիւնը, իսկ 8 տոկոսին գնահատմամբ, գլխաւոր խնդիրը ռազմական ոլորտի բարեփոխումներու անհրաժեշտութիւնն է:

Քաղաքական գործիչներէն ամենամեծ վստահութիւնը կը վայելէ վարչապետ Նիկոլ Փաշինեանը՝ հարցուածներու 13 տոկոսին գնահատմամբ, 2-րդ տեղը՝ արտաքին գործերու նախարար Արարատ Միրզոյեանն է, 2 տոկոսի վստահութիւնը կը վայելէ Հայաստանի երկրորդ նախագահ Ռոպերթ Քոչարեանը, 1 տոկոսի վստահութիւնը՝ «Հանրապետութիւն» կուսակցութեան նախագահ Արամ Սարգսեանը, իսկ հարցուածներուն մեծ մասը՝ 64 տոկոսը, նշած է, որ ոեւէ

Հայաստանի ու Ատրպէյճանի արտաքին գործերու նախարարներու ուաշինկիթընեան բանակցութիւններէն յետոյ այս շաբաթավերջին ալ Պրիւքսէլի մէջ պիտի հանդիպին Հայաստանի ու Ատրպէյճանի առաջնորդները՝ եռակողմ ձեւաչափով: Եւրոպական Խորհուրդի նախագահի գրասենեակը կը հաղորդէ առանց յստակացնելու, թէ ճիշդ ինչ հարցերու շուրջ պիտի ընթանան Շարլ Միշէլի միջնորդութեամբ բանակցութիւնները:

«Նախագահ Միշէլ կը շարունակէ սերտ կապի մէջ ըլլալ Հայաստանի եւ Ատրպէյճանի ղեկավարներուն հետ՝ Հարաւային Կովկասի մէջ կայունութիւնը խթանելու եւ երկու երկիրներու միջեւ յարաբերութիւններու կարգաւորման ուղղուած Եւրոմիութեան ջանքերը յառաջ մղելու համար», կը յայտնեն Եւրոպական Խորհուրդէն՝ տեղեկացնելով, որ արդէն կայ պայմանաւորուածութիւն Յունիս 1-ին նաեւ հնգակողմ հանդիպում կայացնել՝ Գերմանիոյ վարչապետ Օլաֆ Շոլցի եւ Ֆրանսայի նախա-

ՐԱՅԱՍՏԱՆԵԱՆ ՄԱՍԻՍ

Հայաստանի Զինուած Ուժերում Կանանց Ներգրաւուը Եւ Առկայ Մարտահրաւերները

ԶԱՐՈՒՀԻ ՅՈՎՉԱՆՆԻՍԵԱՆ

Կամաւոր հիմունքներով պարտադիր զինուորական ծառայութիւն՝ կանանց համար. ի՞նչ է սա եւ որքանով է Հայաստանը պատրաստ կանանց ներգրաւմանը պարտադիր զինուորական ծառայութեան համակարգում: Նախ դիտարկենք այս բառարտադիր տրամաբանութիւնը, թէ ինչ ասել է կամաւոր-պարտադիր՝ ելնելով այն պնդումից, որ բաւերի եւ հասկացութիւնների գործածումն ինքնանպատակ լինել չի կարող եւ պատահական չէ նաեւ «պարտադիր» բառի գործածումը:

Հայաստանում զինապարտութեան համակարգը կարգաւորուած է երկու՝ «Պաշտպանութեան մասին» եւ «Զինուորական ծառայութեան եւ զինծառայողի կարգավիճակի մասին» ՀՀ օրէնքների միջոցով, որոնց համաձայն՝ մինչ այժմ պարտադիր զինուորական ծառայութիւնը վերաբերում էր միայն արական սեռի ներկայացուցիչներին: Համաձայն ՀՀ կառավարութեան վերջերս կայացրած որոշման՝ կը ներդրուի իրական սեռի քաղաքացիները կամաւոր հիմունքներով պարտադիր զինուորական ծառայութեան համակարգ, որն իր մէջ ներառում է նաեւ իրական սեռի քաղաքացիների պարտադիր զինծառայութեան կանոնակարգման հիմունքները: Ըստ այդմ, սահմանուել է իրական սեռի քա-

ղաքացիների պարտադիր զինծառայութեան ժամկէտ, որի տեւողութիւնը վեց ամիս է: Այդ համակարգում ընդգրկուելու համար ՀՀ իրական սեռի քաղաքացիները պէտք է ներկայացնեն դիմում՝ յայտնելով գորակոչուելու ցանկութիւն:

Ըստ ՀՀ պաշտպանութեան նախարար Սուրէն Պապիկեանի՝ «գօրակոչուած իրական սեռի ներկայացուցիչներն առանց վիճակահանութեան նշանակուած են ուսումնական գործասեր եւ նրանց ծառայութիւնն իրականացուած է բացառապէս այդ գործասերում: Ծառայութեան վեցամսեայ ժամկէտը լրանալու կամ մինչեւ լրանալն առողջական վիճակի պատճառով վաղաժամկէտ գորացրուելու դէպքում ստանալու են պատուովճար, որը նախատեսուած է սահմանել վեց ամիսը լրիւ ծառայելու պարագայում 1 մլն. դրամ, իսկ վաղաժամկէտ գորացրուելու դէպքում նշուած գումարը վեց ամսուայ բաժանելու եւ փաստացի ծառայած ամիսների թուով բազմապատկելու արդիւնքում ստացուած չափով»:

Փաստացի, զինապարտութիւն հասկացութիւնն այժմ կը տարածուի նաեւ կանանց վրայ եւ կը կրի համընդհանուր բնույթ՝ վերացնելով տղամարդկանց մենաշնորհն այս ասպարէզում:

Գենդերային հաւասարութեանն ուղղուած այս քայլը խորախուսուած է միջազգային փաստաթղթերով, մասնաւորապէս, ՄԱԿ-

ի Անվտանգութեան խորհրդի 1325 բանաձեւով: Շատ յաճախ միջազգային փաստաթղթերում զինուած ուժերում կանանց ներգրաւման հարցը դիտարկուած է որպէս մասնակցութեան մատչելիութեան, զենդերային հաւասարութեան եւ որոշումներ ի կայացման մակարդակում հաւասար մասնակցութեան խնդիր:

Չնայած այդ ձգտումներին եւ պետութիւնների կողմից կանանց զինծառայութեան համակարգում ներգրաւման արագացող տեմպերին՝ հասարակութեան ներսում առկայ գենդերային կարծրատիպերը դեռեւս շատ կենսունակ են, եւ կանայք շատ երկրներում չեն օգտուում նոյն կարգավիճակից, ինչ տղամարդիկ: Բանակը շարունակում է մնալ հայրիշխանական եւ բռնութեան մշակոյթը կրող կառույց, որտեղ տիրում են առաւելապէս տղամարդկային միջավային բնորոշ բարքեր:

Սեռական հետապնդումները եւս մի մարտահրաւէր է, որին բախուած են կանայք զինծառայութեան ընթացքում: Ըստ ԵԱՀԿ Ժողովրդավարական հաստատութիւնների եւ մարդու իրաւունքների գրասենեակի հրապարակած տուեալների՝ ԱՄՆ-ում պաշտպանուածութեան դեպարտամենտն ընդունել է, որ 2005թ. եղել է սեռական չարձակման դէպքի մասին 2 374 հարցում: Սա 40 տոկոսով տուել է 2004թ. ընթացքում տրուած հարցումների թուից (1 700): Իսկ

2004թ. վիճակագրութիւնը 25 տոկոսով գերազանցում էր 2003թ. արձանագրուած թիւը (1 012):

2003թ. տուեալներով՝ 2002թ. վիճակագրութեան համեմատ, աճը կազմել է 41 տոկոս: Հաշմանդամութեան նպաստի համար դիմած կին վետերանների թուում մարտական գործողութիւններին մասնակցած վետերանների 69 եւ անմիջապէս մարտական գործողութիւններին չմասնակցած վետերանների 86 տոկոսը հարցրել են ծառայութեան ընթացքում կամ դրանից յետոյ սեռական չարձակման ենթարկուելու մասին:

Այս տուեալները վերաբերում են այն երկրներին, որտեղ մշակուած են նաեւ սեռական ոտնձգութիւնների կանխարգելման քաղաքականութիւններ եւ հասարակութեան ներսում կայ նաեւ անհանդուրժող վերաբերմունք բռնութեան նկատմամբ:

Հայաստանում, երբ սեռական ոտնձգութիւնների, բռնութիւնների եւ բռնաբարութիւնների մասին խօսելը տաբու թեմա է, զինուած ուժերում իրական սեռի զինծառայողների համար անվտանգ միջավայրի մասին խօսելն այլեւս դառնում է աւելորդ, յատկապէս, հաշուի առնելով այն հանգամանքը, որ ՀՀ պաշտպանութեան համակարգն այսօրուայ իր ռեսուրսներով անվտանգ միջավայր չի երաշխաւորում նոյնիսկ արական սեռի ներկայացուցիչներին:

«ՍԻՎԻԼՆԵԹ»

Ինչի՞ Դիմաց Է Երեւանը Համաձայնելու Պրիւսելեան Հանդիպմանը

ՅԱԿՈԲ ԲԱՂԱՆԵԱՆ

Բրիտանական Financial Times-ը յղում անելով բարձրաստիճան պաշտօնեաների իր աղբիւրին գրել է, որ շաբաթավերջին Պրիւսելեում կը հանդիպեն ԵՄ նախագահ Միշելը, Հայաստանի վարչապետն ու Ատրպէյճանի նախագահը: Ըստ տեղեկութեան, Փաշինեան-Միշել-Ալիեւ ձեւաչափի հանդիպումը կը լինի յառաջիկայ Կիրակի օրը: Մայիսի 1-4-ը Ուաշինկթոնում ընթացաւ Արարատ Միրզոյեան-Ջեյնոն Պայրամով բանակցութիւնը, որի ընթացքում քննարկուել է խաղաղութեան պայմանագրի նախագծի յայտն ասած ձեւապարհային քարտէզը: Թէեւ ԱՄՆ պետքարտուղար Պրիւքսելը յայտարարեց, որ կողմերն արձանագրել են նշանակալի առաջընթաց, այդուհանդերձ Հայաստանի վարչապետ Նիկոլ Փաշինեանը բարձրաձայնեց, որ չկայ համաձայնութիւն Ստեփանակերտ-Պաքու երկխօսութեան միջազգային մեխանիզմի, անգամ Հայաստանի եւ Ատրպէյճանի տարածքային ամբողջութեան ձանաչման մեխանիզմի, նաեւ խաղաղութեան պայմանագրի միջազգային երաշխիքների շուրջ: Այդ դէպքում բնականաբար հարց է առաջանում, թէ ինչի՞ շուրջ է նշանակալի առաջընթացը: Ըստ այդմ, կամ ինչ որ բան քողարկում է պետքարտուղար Պրիւքսելը, փորձելով ստեղծել յաջող բանակցութեան տպաւորութիւն, այլապէս ստացուելու է աննախադէպ ձեւաչափի ձախողման տպաւորութիւն, կամ ինչ որ բան թաքցնում է Հայաստանի վարչապետը:

Բայց, խնդիրն այնպիսին չէ, որ հնարաւոր լինի «մախաթը պարկուծ պահել» երկար ժամանակ:

Պրիւսելի հանդիպումը կը լինի ուաշինկթոնեան «նշանակալի առաջընթացի» «կապիտալիզացիա» արդէն առաջին դէմքերի մակարդակով, թէ՛ Պրիւսելը ուաշինկթոնեան նախաձեռնութեան «դէմքը պահելու» նպատակ ունեցող քայլ է: Այստեղ կայ երկու այլ ուշադրաւ հանգամանք: Դեռեւս ուաշինկթոնեան բանակցութիւնը չաւարտուած՝ Իլհամ Ալիեւը յայտարարեց, թէ արտգործնախարարների հանդիպման յաջորդ փուլը կը լինի Մոսկուայում, իսկ Հայաստանի վարչապետն էլ Պրահայում յայտարարեց, որ ինքը յաջորդ՝ այսինքն արդէն այս շաբաթ կ'այցցելի Մոսկուա: Այդ ֆոնին էլ յանկարծ հեղինակաւոր բրիտանական պարբերականով տարածուած է պրիւսելեան հանդիպման տեղեկութիւնը՝ անանուն աղբիւրին յղումով: Դժուար է պատկերացնել, թէ այդ հանդիպման պայմանաւորութեանը ձեւը է բերուել Մոսկուայի մասին յայտարարութիւններին հետոյ: Հազիւ թէ մէկ-երկու օրում հնարաւոր լինէր հասնել այդպիսի համաձայնութեան, առաւել եւս նկատի ունենալով այն, որ դեռեւս նախորդ տարուայ Դեկտեմբերից Երեւանն ու Պաքուն լուրջ տարաձայնութիւն ունէին պրիւսելեան հանդիպման ձեւաչափի վերաբերեալ:

Նախորդ տարի Դեկտեմբերի 7-ին այն չկայացաւ, որովհետեւ Ուաշինկթոնը պնդում էր հանդիպման եռակողմ, իսկ Երեւանը՝ քառակողմ ձեւաչափի հարցում: Երեւան-

Պրիւսելեան

ըն պնդում էր, որ այդ հանդիպման պայմանաւորութեանը ձեւը է բերուել Պրահայում քառակողմ հանդիպմանը՝ նաեւ Ֆրանսայի մասնակցութեամբ, ըստ այդմ Պրիւսելում էլ պէտք է ներկայ լինի նաեւ Փարիզը: Սակայն, բրիտանական պարբերականի տեղեկութեան մէջ կարծես թէ խօսք չկայ Փարիզի ներկայութեան մասին: Երեւանը համաձայնե՞լ է եռակողմին: Իսկ արդե՞ք դա արուել է Յունիսի 1-ին Քիշնեւում Ֆրանսայի նախաձեռնութեամբ հանդիպմանը Պաքուի համաձայնութիւն ստանալու դիմաց: Օրեր առաջ ռեզիոն այց կատարած Ֆրանսայի արտգործնախարար Կատրին Կոլոնան Երեւանում յայտարարեց, որ հնարաւոր է Յունիսի 1-ին Քիշնեւում տեղի ունենայ ֆաշինեան-Ալիեւ հանդիպում՝ Եւրոպական քաղաքական համայնքի երկրորդ վեհաժողովի շրջանակում: Ֆրանսայի նախաձեռնութեամբ ստեղծուած այդ քաղաքական պլատֆորմի առաջին վեհաժողովը հենց նախորդ տարի Հոկտեմբերի 6-ին Պրահայում էր, որտեղ էլ եղաւ քառակողմ հանդիպումը, ինչից յետոյ էլ փաստորէն Երեւանի ու Պաքուի միջեւ յառաջացաւ «քառակողմ-եռակողմ» տարաձայնութիւնը: Եթէ Մայիսի կէսին Փաշինեանն ու Ալիեւը Միշելի եռակողմ ձեւաչափով հանդիպեն Պրիւսելում, նրանք երկու շաբաթ անց կը հանդիպե՞ն Քիշնեւում: Թէ՛ Պրիւսելի հանդիպումով այսպես ասած հարուածի տակ դրուեց Քիշնեւի հանդիպումը, որի մոդերատորը Ֆրանսիան էր:

«ԱՌԱՋԻՆ ԼՐԱՏՈՒԱԿԱՆ»

ՄԱՍԻՍ ՇԱԲԱԹԱԹԵՐԹ

ՄԱՍԻՍ ՇԱԲԱԹԱԹԵՐԹ

ՊԱՇՏՕՆԱԹԵՐԹ՝
 ՄՈՑԻԱԼ ԴԵՄՈԿՐԱՏ ԴՆՉԱԿԵԱՆ
 ԿՈՒՍԱԿՑՈՒԹԵԱՆ
 Արեւմտեան Ամերիկայի Շրջանի

ԽՄԲԱԳԻՐ
 ԳՐԻԳՈՐ ԽՈՏԱՆԵԱՆ

ՎԱՐԻՉ ՏՆՕՐԵՆ
 ՎԱՐԷ ԱԶԱՊԱՐԵԱՆ

MASSIS Weekly
 Organ of the **Armenian Social Democratic Hunchakian Party of Western USA**
 1060 N. Allen Ave.
 Pasadena, CA 91104
 Phone: (626) 797-7680
 Fax: (626) 797-6863
 E-Mail: massis2@earthlink.net
<http://www.massisweekly.com>

(USPS 667-310) (ISSN 0744-334X)
 Published Weekly
 Except Two Weeks in August

ANNUAL SUBSCRIPTION RATES:
 USA \$50.00, \$100.00 (First Class)
 Canada \$125.00 (Air Mail)
 Overseas \$250.00 (Air Mail).
 All payments must be made in US funds & Drawn on US banks.

Periodicals Postage Paid
 at Pasadena CA.
 Please Send Address Change To
MASSIS WEEKLY

ԼՈՒՐԵՐ

Հայաստանի Ղեկավարները Այցելած Են «Յաղթանակ» Զբոսայգի

Հայաստանի Ղեկավարները ծաղիկներ կը խոնարհին Անյայտ զինուորի յուշարձանին

Ազգային ժողովի նախագահ Ալեն Սիմոնեանը, նախագահ վահան Խաչատուրեանը, փոխվարչապետ Մհեր Գրիգորեանն ու բարձրաստիճան ալլ պաշտօնեաներ Հայրենական մեծ պատերազմի յաղթանակին առթիւ այցելած են «Յաղթանակ» զբոսայգի, ծաղիկներ խոնարհած՝ Անյայտ զինուորի յուշարձանին, յարգանքի տուրք մատուցելով գոհուածներու յիշատակին, շնորհաւորած՝ Հայրենական մեծ պատերազմի վե-

թերանները: Հայրենական մեծ պատերազմի հերոսներու սիրանքները վերյիշելու, վերարժեւորելու, վեթերանները եւս մէկ անգամ յարգանքի տուրք մատուցելու նպատակով «Անմահ Գունդ» հասարակական կազմակերպութեան նախաձեռնութեամբ Յաղթանակի օրը՝ Մայիս 9-ին, վեթերաններու մասնակցութեամբ բազմամարդ երթ կատարուեցաւ դէպի Յաղթանակի զբօսայգիի անմար կրակը:

Ծառուկեան Կը Յերթ՝ Ընտրակաշառք Բաժնելու Վերաբերեալ Իր Դէմ Մեղադրանքները

Մայիս 8-ին, Հակափտածութեան դատարանին մէջ կայացաւ Բարգաւաճ Հայաստան կուսակցութեան առաջնորդ Գագիկ Ծառուկեանի եւ իր ընտանիքին պատկանող «Մուլթի Կրուփ Գոնցեռն ընկերութեան տնօրէն Սեդրակ Առուստամեանի գործով առաջին դատական նիստը:

ԲՀԿ նախագահ Գագիկ Ծառուկեան

Եանը հրաւիրած է զինք եւ առաջարկած է մասնակցիլ ընտրութիւններուն՝ պայմանով, որ ապահովէ 9 հազար ձայն Գեղարքունիքի մարզին մէջ:

Թէպէտ այս գործի վաղեմութեան ժամկէտը անցած է, սակայն Գագիկ Ծառուկեանն ու Սեդրակ Առուստամեանն իրենց վերագրուած մեղադրանքը չեն ընդունիր՝ համաձայն չեն վաղեմութեան ժամկէտը անցնելու հիմքով գործը կարճելուն, կը պահանջեն արդարացում:

Գագիկ Ծառուկեանը եւ Սեդրակ Առուստամեանը կը մեղադրուին են 2017-ի Ազգային ժողովի ընտրութիւններուն ԲՀԿ-ի օգտին ընտրակաշառք տալը կազմակերպելու համար: Ընտրակաշառքի գործը կ'առնչուի «Ծառուկեան» դաշինքի կողմէ 2017-ի խորհրդարանական ընտրութիւններու ցուցակով առաջադրուած Վազգէն Պողոսեանին, որ հետագային հրաժարած է պատգամաւորական մանտաթէն:

Գագիկ Ծառուկեանը դատական նիստի աւարտէն յետոյ, խօսելով լրագրողներուն հետ, նշեց, որ ճանչցած է Վազգէն Պողոսեանին, սակայն կապ չունի ընտրակաշառքի հետ: «Ես կապ չունեմ, ես չգիտեմ, մեղքը չեմ ընդունում», յաւելեց Ծառուկեան:

Ըստ իրաւապահներու՝ Վազգէն Պողոսեանը ցուցմունք տուած է այն մասին, որ 2017-ին Ծառուկե-

Հայաստան Այցելած Զբոսաշրջիկներուն Թիւր Աւելցած Է Աւելի Քան 80 Տոկոսով

Հայաստան այս տարուան առաջին եռամսեակին 451 հազար 850 զբօսաշրջիկ այցելած է, ինչ որ 81,2 տոկոսով աւելի է, քան նախորդ տարուան նոյն ժամանակահատուածին:

Յունուար-Մարտ ամիսներուն Հայաստան ամենաշատը այցելած են Ռուսիոյ քաղաքացիներ, ռուս զբօսաշրջիկներու թիւը կազմած է 237 հազար 40: Երկրորդ տեղն են տարբեր երկիրներէ Հայաստան այցելած Հայաստանի քաղաքացիները՝ 74 հազար 186: Զգալի է նաեւ Հայաստան այցելած Վրաստանի քաղաքացիներուն թիւը՝ 53 հազար 707, Իրանի քաղաքացիներուն թիւը՝ 25 հազար 458:

44-Օրեայ Պատերազմի Օրերուն Բանակին Մէջ «Հինգերորդ Շարասիւն» Եղած Է Քեարամեան

Արցախեան 44-օրեայ պատերազմի օրերուն բանակին մէջ «Հինգերորդ շարասիւն» եղած է: Այս մասին Մայիս 9-ին լրագրողներու հետ զրոյցին ըսաւ ՀՀ Քննչական կոմիտէի նախագահ Արգիշտի Քեարամեանը:

Քննչական կոմիտէի նախագահ Արգիշտի Քեարամեան

«Հինգերորդ շարասիւն» կար եւ հիմա էլ կայ, եւ դրա վերաբերեալ բազմաթիւ գործեր են քննուած: Գործերի մի մասին ընթացքն արդէն իսկ լուծուել է, մի մասը հանրայնացուել է, մի մասը, նախաքննական շահից ելնելով, դեռ չի հանրայնացուել, բայց կը գայ ժամանակը, երբ մեր հասարակութիւնը կը ստանայ իրեն յուզող բոլոր հարցերի պատասխանները, յստակ կ'իմանայ՝ ովքեր են «Հինգերորդ շարասեան» ներկայացուցիչները, թէ ում եւ ինչի պատճառով մենք պարտուեցինք, եւ այդ պարտութեան հանգամանքներն ինչպէս սկսուեցին ու աւարտուեցին», նշեց ան:

Անդրադառնալով դասալքու-

Դատախազութիւնը Կը Պահանջէ Գեորգ Կոստանեանէն Բռնագանձել 1,9 Միլիոն Տոլար

Հակափտածութեան դատարանին մէջ կայացաւ ՀՀ նախկին գլխաւոր դատախազ Գեորգ Կոստանեանի ապօրինի ծագում ունեցող գոյքի բռնագանձման գործով դատական նիստը:

Նախկին գլխաւոր դատախազ Գեորգ Կոստանեան

Դատախազութիւնը նախկին պաշտօնեայէն եւ անոր հետ փոխկապակցուած անձերէն կը պահանջէ բռնագանձել աւելի քան 900 հազար տոլար արժողութեամբ՝ Երեւանի, Ծաղկաձորի եւ Զրվէժի անտրտուները, ինչպէս նաեւ աւելի քան 1 միլիոն տոլար:

Դատական նիստի ընթացքին մեղադրող կողմը ներկայացուց հայցի հիմքի եւ առարկայի փոփոխութեան թոյլտուութեան միջնորդութիւն, որու բաւարարման դէմ պատասխանող կողմը առարկած է: Կոստանեանի պաշտպաններուն կարծիքով՝ դատախազութիւնը նման միջնորդութիւն ներկայացնել չի կրնար, քանի որ այն չի բխիր «ապօրինի ծագում ունեցող գոյքի բռնագանձման» մասին օրէնքի 18-րդ եւ 20-րդ յօդուածի կարգաւորումներէն:

Այսպիսով պատասխանող կողմի ներկայացուցիչ Վարագդատ Ասատրեանը դատարանէն խնդրեց չբաւարարել հայցուող կողմին միջնորդութիւնը:

Դատարանը պիտի բաւարարէ, թէ՛ մերժէ դատախազութեան

միջնորդութիւնը՝ յայտնի պիտի ըլլայ յաջորդ դատական նիստի ժամանակ, որ նշանակուեցաւ Յունիս 5-ին:

Յիշեցնենք, որ Գեորգ Կոստանեանը որպէս մեղադրեալ ներգրաւուած է Մարտ 1-ի գործով: Վերջինիս կը վերագրուի Քրէական օրէնսգիրքի քանի մը յօդուածներով նախատեսուած արարք:

Կոստանեանի նկատմամբ խափանման միջոց ընտրուած է կալանաւորումը, սակայն վերջինս կը բացակայի երկրէն:

ՀՀ Սահմանը Ապօրինի Հատած Ատրպէյճանցի Ձինուորը Դատապարտուած Է 11,5 Տարուան Բանտարկութեան

Մէկ ամիս առաջ ՀՀ սահմանը ապօրինի հատած Ատրպէյճանցի զինուոր Ակշին Պապիրովը դատապարտուած է 11 տարի 6 ամիս 15 օր ժամկէտով բանտարկութեան:

Ակշին Պապիրովը կը մեղադրուէր խումբ մը անձերու կողմէ նախնական համաձայնութեամբ Հայաստանի պետական սահմանը ապօրինի հատելու եւ հրազէն ու ռազմամթերք ապօրինի տեղափոխելու համար: Նշուած մեղադրանքները հաստատուած են դատարանին կողմէ:

Պապիրովի հետ Հայաստանի սահմանը ապօրինի հատած էր նաեւ Ատրպէյճանի մէկ այլ զինուոր Հիւսէյն Ախունտովը: Սակայն ան, բացի վերոնշեալ արարքներէն, նաեւ կը մեղադրուի ազգային ատելութեան, անհանդուրժողականութեան եւ թշնամանքի շարժառիթով Ձանգեղուրի պղնձամոլիպտենային գործարանի աշխատակիցին ապօրինաբար կեանքէ զրկելու համար:

Հիւսէյն Ախունտովի գործը տակաւին նախաքննութեան փուլին է:

ԼՈՒՐԵՐ

Փաշինեանը Մոսկուայի Մէջ Ներկայ Գտնուած Է Հայրենական Մեծ Պատերազմի Յաղթանակին Նուիրուած Զօրահանդէսին

Վարչապետ Նիկոլ Փաշինեան Մոսկուայի Կարմիր հրապարակին վրայ ներկայ գտնուած է Հայրենական մեծ պատերազմի յաղթանակի 78-րդ տարեդարձին նուիրուած զօրահանդէսին:

Ըստ Հայաստանի վարչապետի գրասենեակին՝ մինչ այդ, Ռուսիոյ նախագահ Վլատիմիր Փութին Քրեմլի մէջ դիմաւորած է Հայաստանի վարչապետը եւ զօրահանդէսին մասնակցելու համար Մոսկուա ժամանած Պելաուսիոյ, Ղազախստանի, Տաճիկիստանի, Ղրղզիստանի, Ուզպէքիստանի եւ Թուրքմէնիստանի ղեկավարները:

Զօրահանդէսէն յետոյ երկիրներու առաջնորդները ծաղիկներ խոնարհած են անյայտ զինուորի յուշահամալիրին:

Անգարան Կը Նախագոյնացնէ. Եթէ Երեւանը Նոյն Կերպ Շարունակէ, Հայ-Թրքական Կարգաւորման Գործընթացը Կ'ընդհատուի

Եթէ Երեւանը նոյն կերպ շարունակէ, հայ-թրքական կարգաւորման գործընթացը կ'ընդհատուի, նախագոյնացուցած է Թուրքիոյ արտաքին գործերու նախարար՝ պատասխանելով Երեւանի մէջ «Նեմեսիս» արձանի տեղադրման մասին թուրք լրագրողի հարցումին:

Մեվլութ Չաուշօղլուն արդէն երկրորդ անգամն է խստորէն կը դատապարտէ Հայաստանի իշխանութիւնները, աւելի վաղ ալ պարզաբանած էր, որ Թուրքիոյ օդային տարածքը փակած են Հայաստանի համար այդ արձանին պատճառով:

Արտաքին գերատեսչութեան ղեկավարը թրքական հեռուստալիքին տուած հարցազրոյցին նաեւ ընդգծած է, որ Թուրքիոյ օդը փակ եղած է նաեւ վերջերս Չեխիա մեկնած վարչապետ Փաշինեանի օդանաւին համար:

Հայաստանն ու Թուրքիան յարաբերութիւններու կարգաւորման նոր փուլ սկսան 44-օրեայ պատերազմէն յետոյ, ու թէեւ պաշտօնական կը յայտարարուի, որ գործընթացը կ'ընթանայ առանց նախապայմաններու՝ Անգարան յաճախ հաստատում կը կապէ հայաստանական յարաբերութիւններուն ու դարաբաղեան հարցին հետ:

Թուրքիոյ արտաքին գործերու նախարարը պնդած է, որ պաշտօնական Երեւանի գործողութիւններուն մէջ մեծ անհամապատասխանութիւն կայ: Կրկնած է նաեւ պաշտօնական Պաքուի մեղադրանքները, թէ Հայաստանը զինուորական ներկայութիւն ունի Արցախի մէջ, ինչ որ Երեւանը բազմիցս հերքած է: Չաուշօղլուն յիշատակած է նաեւ Հայաստանի կողմէ մերժուող, այսպէս կոչուած «Չանգեզուրի միջանցքը»:

«Մէկ կողմէ շարունակ կ'ըսէք,

Թուրքիոյ արտաքին գործերու նախարար՝ Մեվլութ Չաուշօղլու

որ Ղարաբաղը Ատրպէյճանինն է, միւս կողմէ տարբեր ճանապարհներով, ոչ-հիմնական ճանապարհով, այլ՝ կողմնակի, զինուած մարդիկ կ'ուղարկէք: Ինչո՞ւ համար կ'ուղարկէք: Եթէ խաղաղութիւն կ'ուզէք, ինչո՞ւ կ'ուղարկէք: Համաձայնագիր ստորագրած էք, բայց տակաւին Չանգեզուրի անցման հետ կապուած քայլ չէք ըրած: Ռուսերն ալ անկէ կ'անհանգստանան, բոլորն ալ կը տեսնեն իրականութիւնը: Ամերիկացիներն ալ կը տեսնեն իրականութիւնը», ըսած է Թուրքիոյ արտաքին գործերու նախարարը:

Երեւանի Օղակաձեւ գբօսայգիին մէջ «Նեմեսիս» գործողութեան հեղինակներուն նուիրուած արձանը բացուած է Ապրիլ 25-ին: Այն, ըստ նախաձեռնութեան հեղինակներուն, կը յաւերժացնէ Հայոց Յեղափոխութիւնը իրականացուցած երիտթուրք պարագլուխներէն եւ 1918-ի Պաքուի մէջ հայերու ջարդերու կազմակերպիչներէն վրէժ լուծած հայրերին ու յիշատակը:

Խաղաղութեան Համաձայնագիրը Իսկապէս Հասանելի Է Պլինքըն Բանակցութիւններուն Մասին

Երկկողմ եւ եռակողմ քննարկումներու կառուցողական շարքէն յետոյ կողմերը զգալի լառաջընթաց արձանագրած են բարդ խնդիրներու լուծման գործին մէջ, յայտնած է Միացեալ Նահանգներու պետական քարտուղար Էնթոնի Պլինքըն՝ ամփոփելով Արլինկթընի մէջ Հայաստանի եւ Ատրպէյճանի արտաքին գործերու նախարարներու քառօրեայ բանակցութիւնները:

«Երկուքն ալ անկեղծ յանձնառութիւն դրսեւորեցին յարաբերութիւններու կարգաւորման եւ երկու երկիրներու միջեւ երկարատեւ հակամարտութիւնը դադարեցնելու հարցով», ըսած է Պլինքըն:

«Ե՛ւ Հայաստանը, ե՛ւ Ատրպէյճանը սկզբունքօրէն համաձայնած են որոշակի պայմաններու եւ աւելի լաւ կը պատկերացնեն միմեանց դիրքորոշումները չլուծուած մնացող հարցերուն վերաբերեալ: Ես առաջարկած եմ նախարարներուն վերադառնալ իրենց մայրաքաղաքներ՝ իրենց կառավարութիւններուն հետ կիսելու այն հեռանկարը, որ յաւելեալ բարի կամքի, ճկունութեան եւ փոխզիջումներու պարագային համաձայնութիւնը հասանելի է», ընդգծած է ԱՄՆ պետական քարտուղարը:

«Անոնք պիտի շարունակեն ունենալ Միացեալ Նահանգներու լիակատար աջակցութիւնն ու ներգրաւուածութիւնը տեւական եւ կայուն խաղաղութիւն ապահովելու իրենց ջանքերուն մէջ», վստահեցուցած է Էնթոնի Պլինքըն:

Միացեալ Նահանգներու արտաքին քաղաքական գերատեսչութեան ղեկավարը նաեւ ելոյթ ունեցած է Արարատ Միրզոյեանի եւ ձէջնուն Պայրամովի հետ եռակողմ հանդիպման յաջորդած փակման լիազումար նիստին՝ յայտարարելով, որ Ուաշինկթընի արուարձանին մէջ տեղի ունեցած բանակցութիւններուն «երկու կողմերը ի շարք շատ բարդ հարցեր եւ շօշա-

Միացեալ Նահանգներու պետական քարտուղար Էնթոնի Պլինքըն

փելի լառաջընթաց արձանագրած են կայուն խաղաղութեան համաձայնագրի ուղղութեամբ»:

«Կը կարծեմ, որ բանակցութիւններուն կշռոյթը եւ մեր գործընկերներուն կառուցած հիմքը ցոյց կու տան, որ [խաղաղութեան] համաձայնագիրը իսկապէս հասանելի է մեզի: Որեւէ մարտիկի վերջին մղոնը միշտ ամենադժուարինն է: Մենք այդ դիտեմք: Սակայն Միացեալ Նահանգները այստեղ է՝ շարունակելու օգնել մեր երկու բարեկամներուն հատկապէս վերջնագիծը: Ես կը կարծեմ, որ մենք շատ մօտ ենք անոր», նշած է Պլինքըն:

Պետական քարտուղարին կարծիքով՝ «Թէ՛ Ատրպէյճանը եւ թէ՛ Հայաստանը կ'ընդունին, որ տեւական եւ կայուն խաղաղութեան միակ ճանապարհը երկխօսութիւնն է»:

Պլինքընի համոզմամբ՝ խաղաղութեան համաձայնութեան ձեռքբերումը «ոչ միայն պատմական իրադարձութիւն պիտի ըլլայ, այլ նաեւ պիտի համապատասխանէ Ատրպէյճանի եւ Հայաստանի ժողովուրդներու շահերուն եւ շատ դրական հետեւանքներ պիտի ունենայ նոյնիսկ երկու երկիրներու սահմաններէն դուրս»:

Ռուսական Խաղաղապահ Զօրակազմի Հրամանատարին Պաքու Այցը Ապարդիւն

Ռուսական խաղաղապահ զօրակազմի հրամանատարին Պաքու այցը արդիւնքներ չէ տուած: Արցախի պետական նախարար Գուրգէն Ներսիսեան յայտնած է, որ անցեալ շաբաթ Պաքու մեկնած Ալեքսանտր Լենցովը չէ յաջողած ատրպէյճանական կողմին հետ պայմանաւորուածութեան հասնիլ:

«Քննարկումների արդիւնքներով իրավիճակի դրական փոփոխութեան եւ 2020թ. Նոյեմբերի 9-ի եռակողմ յայտարարութեամբ նախատեսուած պայմանների վերականգնման շուրջ պայմանաւորուածութեան հասնել չի յաջողուել», գրած է պետական նախարարը:

Ըստ Գուրգէն Ներսիսեանի՝ ամենակարճ ժամկէտի մէջ կը նախատեսուի նոր հանդիպում: Թէ ո՞ւր, ի՞նչ ձեւաչափով, բարձրաստիճան պաշտօնեան չէ մանրամասնած:

Խաղաղապահներու հրամանատարը Պաքուի մէջ հանդիպած էր

Արցախի պետական նախարար Գուրգէն Ներսիսեան

Ատրպէյճանի պաշտպանութեան նախարար Զաքիր Հասանովի հետ: Ատրպէյճանի պաշտպանական գերատեսչութիւնը յայտնած էր, թէ հանդիպման ընթացքին քննարկուած է «ղարաբաղեան տնտեսական շրջանին մէջ ռուս խաղաղապահներու առկայ վիճակը»:

Նախագահը Վահագն Խաչատուրեան Մասնակցած Է Չարլզ Գ.-ի Թագադրութեան

Նախագահ Խաչատուրեան եւ Չարլզ Գ. ընդունելութեան ընթացքին

Հայաստանի Հանրապետութեան նախագահ Վահագն Խաչատուրեանը մասնակցած է Բրիտանիոյ եւ Հիւսիսային Իրլանտայի Միացեալ Թագադրութեան Թագադրութեան Չարլզ Գ.-ի թագադրութեան հանդիսաւոր արարողութեան:

Նախագահ Խաչատուրեան մասնակցած է նաեւ Չարլզ Գ.-ի անունով կազմակերպուած ընդունելութեան:

«Չեխիան Կրնայ Աջակցիլ Եւ Պիտի Աջակցի Խաղաղութեան Նախաձեռնութիւններուն».

Կը Յայտարարէ Չեխիոյ Վարչապետը

Չայաստանի եւ Չեխիոյ վարչապետները միատեղ ասուլիսի ընթացքին

Մայիս 5-ին վարչապետ Փաշինեան երկօրեայ պետական այցով ժամանեց Փրակ:

Չեխիոյ վարչապետ Փեթեր Ֆիւալանի հետ հանդիպումի աւարտին տեղի ունեցաւ համատեղ ասուլիս, որուն ընթացքին Փեթեր Ֆիւալան յայտնեց, որ յարաբերութիւնները Հայաստանի հետ աւելի խորացնելու ցանկութիւն ունին, նման հնարաւորութիւններ կը տեսնեն տնտեսութեան, գիտութեան, հետազոտութիւններու եւ կրթութեան ոլորտներուն մէջ:

Չեխիոյ վարչապետը յատկապէս առանձնացուց միջուկային ուժանիւթի ոլորտը՝ նշելով, որ չեխ գիտնականները ներգրաւուած են Մեծամորի ատոմակայանի անվտանգութեան բարելաւման աշխատանքներուն, կը մասնակցին ընթացիկ վերանորոգումներուն: Ֆիւալան այդ արդիւնաւէտ համագործակցութիւն որակեց:

«Կրնանք արդիւնաւէտ բարձրակարգ արհեստագիտութիւններ առաջարկել Հայաստանին, օրինակ, խելացի քաղաքներու բնագաւառին մէջ», ըսաւ Չեխիոյ վարչապետը՝

նշելով, որ համագործակցութիւնը օդային փոխադրութեան բնագաւառին մէջ եւս կը շարունակէ խորանալ:

«Կայ ծրագիր, հնարաւոր է, որ արտադրութիւն փոքր օդանաւեր Ստեփանաւան քաղաքին մէջ», ըսաւ Ֆիւալան:

«Մենք համաձայն ենք Եւրոմիութեան դիրքորոշման հետ այդ հարցով: Մենք հաւատացած ենք, որ պէտք է հնարաւոր բոլոր քայլերը ձեռնարկուին՝ որպէսզի խաղաղութիւն եւ կայունութիւն հաստատուի ԼՂ-ի եւ ամբողջ Կովկասի տարածաշրջանին մէջ», ըսաւ Չեխիոյ վարչապետը՝ շարունակելով. «Ինչ կը վերաբերի տարածքային ամբողջականութեան, Հայաստանի եւ Ատրպէյճանի միջեւ քննարկումներուն, ապա մենք կը կարեւորենք այն հանգամանքը, որ կնքուի խաղաղութեան պայմանագիր, որ ընդունելի պիտի ըլլայ բոլոր կողմերուն համար: Եւ վարչապետին հետ մեր քննարկման ընթացքին եւս հակցայ, որ Հայաստանը հետաքրքրուած է տարածաշրջանին մէջ խաղաղութեան եւ կայունութեան ամրապնդմամբ»:

Պարետ Ծայրագոյն Վարդապետ Երեցեան Կարգալոյծ Եղած Է

Երուսաղէմի Հայոց Պատրիարքարանի դիւանը տեղեկացուց, որ կարգալոյծ հռչակուած է Տ. Պարետ Ծայրագոյն Վարդապետ Երեցեանը: Տնօրէն ժողովի միաձայն ընդունուած որոշման հիման վրայ, Երուսաղէմի Հայոց Պատրիարք Տ. Նուրհան Ս. Արք. Մանուկեան կարգալոյծ հռչակուած է այս երէց միաբանը, որ մինչեւ մօտաւոր անեալը կալուածոցտեսուչի պաշտօնը կը վարէր: Տնօրինութեան համար հիմք ընդունուած է Տ. Պարետ Ծայրագոյն վարդապետ Երեցեանի անհաւատարմութիւնը Սուրբ Աթոռի կարգ ու կանոններուն:

Պարետ Ծայրագոյն Վարդապետ Երեցեան

Պաշտօնական հաղորդագրութեան մէջ յատկապէս նշուած է, որ «Կովերու Պարտէզ» ազգապատկան կալուածի համաձայնագրին վերաբերեալ ան շարք մը խարդախութիւններ եւ խաբէբալոյթիւններ կատարած է: Կարգալոյծն այլեւս կը դատուի աշխարհականներու շարքին՝ իր խաչիկ Երեցեան աւագանի անունով:

Սուրբ Աթոռի գահակալի միջնորդութեան, Տ. Տ. Գարեգին Բ. Ամենայն Հայոց Վեհաեառ հայրապետը մերժած է Եպիսկոպոս ձեռնադրել Տ. Պարետ Ծայրագոյն վարդապետ Երեցեանը, ինչ որ այդ ժամանակ բաւական աղմուկ յառաջացուցած էր:

Հարկ է յիշեցնել որ երկար ժամանակներ առաջ, հակառակ

«ԺԱՄԱՆԱԿ»

Սուրբ Գրիգոր Լուսաւորիչ Մայր Տաճարը Յայտնուած Է Աշխարհի 25 Ամենագեղեցիկ Եկեղեցիներու Ցանկին Վրայ

Երեւանի մէջ գտնուող Սուրբ Գրիգոր Լուսաւորիչ Մայր եկեղեցին ներառուած է աշխարհի 25 ամենագեղեցիկ տաճարներու ցանկին վրայ:

Մայր տաճար, այն Հայ առաքելական եկեղեցու ամենամեծ տաճարն է աշխարհի մէջ: Համալիրը բաղկացած է երեք եկեղեցիներից: Հայկական աւանդական ճարտարապետական ոճով կառուցուած տաճարը երկրի ամենաշատ այցելուող եկեղեցին է», կը նշէ հրատարակութիւնը:

Այս մասին տեղեկատուութիւնը հրատարակած է Luxatic փրթալը՝ նշելով.

Նշենք, որ ցանկի առաջին դիրքին վրայ Վատիկանի Սուրբ Պետրոսի տաճարն է, երկրորդը՝ Փարիզի Աստուածամօր տաճարը:

Հարցախոյզի Համաձայն

Շարունակուած է 1-էն

մէկուն չի վստահիր: Ո՞ր կուսակցութեան կամ դաշինքին կու տայիք ձեր ձայնը, եթէ խորհրդարանական ընտրութիւնները տեղի ունենային յաջորդ Կիրակի: Հարցուածներուն 21 տոկոսը նշած է, որ ձայն կու տար «Քաղաքացիական Պայգմանագիր»ին, 4 տոկոսը՝ «Հայաստան» դաշինքին, 3 տոկոսը՝ «Բարգաւաճ Հայաստան»ին: Ի՞նչ ակնկալիքներ ունին հարցման մասնակիցները կառավարութեան: 12 տոկոսը կը համարէ, որ կառավարութիւնը պէտք է բարելաւէ

բանակային պայմանները, ուշադրութեան կեդրոնին պահէ ազգային անվտանգութեան հարցերը ու պահպանէ սահմանները: 9 տոկոսին համար առաջնային է խաղաղութեան հաստատումը: Մարդոց եւս 9 տոկոսը իշխանութիւններէն կ'ակնկալէ Լաչինի միջանցքի բացում, միեւնոյն ժամանակ Լաչինի միջանցքի փակ ըլլալը հարցուածներուն մեծ մասը համարած է կառավարութեան ամենամեծ ձախողումը: Փոստմեթիւն. հարցուածներուն 41 տոկոսը կը շարունակէ համարել, որ փոստմեթեան շատ մեծ խնդիր է Հայաստանի մէջ: Թեան ու կանաչապատման:

Առանցքային Տարածայնութիւններ Կան

Շարունակուած էջ 1-էն

մօտեցանք, բայց ճեղքը շարունակուած է մնալ շատ մեծ», նշեց վարչապետը:

Հայաստանը կ'աշխատի տարբերակի վրայ, որ ԼՂ հայերու անվտանգութեան եւ իրաւունքներու հարցը պէտք է քննարկուի Պաքո-Ստեփանակերտ երկխօսութեան հարթակով

Հարցին՝ Հայաստանը ո՞ր տարբերակով կը շարժի, որ Արցախի հարցը առկախուի եւ ռուս խաղաղապահները երթան, թէ՞ որ Արեւմուտքը անվտանգութեան երաշխիքներ տայ Արցախի մէջ ապրող հայերուն, Փաշինեան պատասխանեց, որ Հայաստանը կ'աշխատի տարբերակի վրայ, որ Լեւոնային Ղարաբաղի հայերու անվտանգութեան եւ իրաւունքներու հարցը պէտք է քննարկուի Պաքո-Ստեփանակերտ երկխօսութեան հարթակով, որ պիտի ունենայ որոշակի միջազգային ներգրաւուածութիւն: «Հակառակ դէպքում այդ թեման եւ օրակարգը Ատրպէյճանի կողմից կարող է ուղղակի մոռացութեան մատնուիլ»:

Միեւնոյն ժամանակ, վարչապետը պնդեց, որ Ուաշինթոնի մէջ սկսած քննարկումը կրնայ շարունակուիլ Մոսկուայի մէջ՝ հերքելով պնդումները, թէ արեւմտեան ու ռուսական նախագիծեր կան, որոնք իրարմէ կը տարբերին:

«Երբեմն կարողուած եմ նիւթեր, լսում հարցազրոյցներ, ուզում եմ հասկանամ՝ մարդիկ այդ ինչի՞ մասին են խօսում: Եթէ ես վարչապետը չլինէի, կը մտածէի՝ ինչ-որ բան չգիտեմ», ըսաւ Փաշինեան՝ յաւելելով, որ Արեւմուտքէն եղած են մօտեցումներ, բայց ոչ տարբերակ՝ թուղթի վրայ գրուած:

«Մօտեցումը բանաւոր է, եւ եթէ դա դնենք, թղթի վրայ, կարող է պարզուել, որ սխալ ենք հասկացել, այդքան էլ տենց չի: 2022 թուականի Օգոստոսին ռուսական կողմը ներկայացրել է գրաւոր առաջարկ, մենք ընդունել ենք, Ատրպէյճանը՝ մերժել է: Մենք չենք տեսել Ռուսաստանի կողմից այդ տարբերակը երկրորդ անգամ սեղանին դնելու գործընթաց», նշեց վարչապետը:

Ճշգրտող հարցին՝ Սոչիի մէջ նման փորձ չեղա՞ւ՝ Փաշինեան կրկնեց իր պատասխանը, որ նման փորձ Մոսկուայի ալիքէս չէ ըրած:

«Որ պահին, որ դա դրուի սեղանին, մենք պատրաստ ենք դրանով յառաջ գնալ: Բայց Ռուսաստանի Դաշնութիւնը ինչքանո՞վ է հետապնդում այդ տարբերակը», ըսաւ Հայաստանի կառավարութեան ղեկավարը:

«Մենք ալ ունինք բռնագրաւուած գիւղեր, եթէ Ատրպէյճանը պատրաստ է վերադարձնելու, այո՛, մենք պատրաստ ենք»:

Դիտարկմանը, որ Պաքոն ՄԱԿի մէջ ներկայացուցած է պահանջ՝ Հայաստանը պէտք է վերադարձնէ «տակաւին բռնագրաւուած 8 գիւղերը», Երեւանն ալ ի պատասխան կը նշէ, որ Ատրպէյճանն ալ իր հերթին գիւղեր բռնագրաւած է, օրակարգին մէջ անոնց փոխանակման կամ վերադարձի հարց կ'ա՞յ, Փաշինեան արձագանգեց՝ «Եթէ Ատրպէյճանը պատրաստ է ետ վերադարձնելու, մենք պատրաստ ենք»:

«Մենք էլ ունենք բռնագրաւուած գիւղեր, եւ գիւղը մենակ գիւղապետարանի շէնքը չի, կամ,

ենթադրենք, Բերքաբեր գիւղը, Վազէն, Այգեհովիտ, Պառաւաքար, պատրաստ է Ատրպէյճանը վերադարձնել, [եթէ պատրաստ է], այո՛, մենք պատրաստ ենք: Բայց այստեղ ուրիշ հարց կ'այ. ենթադրենք՝ Ատրպէյճանի կամ՝ Հայաստանի գօրքը կանգնած է այս գծի վրայ, եւ պէտք է այդ գծից հետ քաշուի, էդ սկզբունքօրէն համաձայն ենք, բայց պիտի հետ քաշուի գնայ որտե՞ղ կանգնի, էդ կանգնելու տեղը, էդ գիծը ո՞նց է որոշուած: Նշանակում է՝ այդտեղ կ'այ սահման, եթէ կ'այ սահման, ուրեմն եկէք վերցնենք էդ սահմանը եւ ատրպէյճանական գօրք սահմանի գծից էս կողմ պէտք է չլինի, հայկական գօրք սահմանի գծից էն կողմ չպէտք է լինի», ըսաւ ան:

Փաշինեան ընդգծեց, որ շատ հնարաւոր է, որ ոչ թէ այդ տեղի ունենայ, նոր ստորագրուի խաղաղութեան պայմանագիր, այլ պայմանագիրը ստորագրուի այն մասին, թէ այդ ֆիզիքայէս ինչպէս եւ ինչ ժամկէտներու մէջ պէտք է տեղի ունենայ:

«Մենք պատրաստ ենք՝ ոչ թէ իրենք հետ գնան, նոր ստորագրենք, այլ՝ ստորագրենք, նոր հետ գնան, մենք էլ, իրենք էլ, բայց դա պէտք է գրուի եւ ստորագրուի այնպէս, որ տարբերակները տեղիք չտայ», յաւելեց Նիկոլ Փաշինեան:

«Ալիւս պատրաստ չէ լայնարձակ ինքնավարութիւն տալ Ղարաբաղին»:

Հայաստանի ղեկավարը նաեւ ըսաւ, որ Իլհամ Ալիւսը պատրաստ չէ լայնարձակ ինքնավարութիւն տալու Ղարաբաղին, ինչի մասին պաշտօնական Պաքոն բազմիցս յայտարարած էր 44-օրեայ պատերազմէն առաջ: Հարցին՝ ինչո՞ւ այդ մասին հիմա է որ միայն կը խօսուի, մինչդեռ արտահերթ ընտրութիւններուն «Քաղաքացիական Պայմանագիր»ը կը յայտարարէր Շուշիի, Հատրութի ազատագրման, Արցախի ինքնորոշման մասին, Փաշինեան ըսաւ. «Մենք այդ ճանապարհով գնալիս է, որ հանդիպել ենք էս խնդիրներին: 30 տարի մենք ասում էինք ինքնորոշում, ինքնորոշում՝ առանց հիմնական խնդիրը հասկանալու: Այո՛, մենք մեր խնդիրը չենք արտայայտել մինչեւ վերջ: Խնդիրները մենք դրել ենք, ձեւակերպել ենք եւ գնացել ենք այդ խնդիրների հետեւից»:

«Այո՛, պէտք է դնել [իրատեսական խնդիրներ], բայց դրա համար պէտք է նախ իրականութիւնը հասկանալ եւ ըմբռնել», ըսաւ Նիկոլ Փաշինեան:

«Ազատութեան» հարցին՝ «որոշումներ կայացնելէ առաջ չէ՞, որ պէտք է հասկնալ եւ ըմբռնել», Հայաստանի վարչապետը պատասխանեց. «Այո՛, պէտք է որոշումներ կայացնելուց առաջ հասկանալ եւ ըմբռնել: Ճիշդ էք անում, որ այդ հարցը հասցէագրուած էք մեր կառավարութիւնը, բայց այդ հարցը պէտք է հասցէագրել բոլորիս, մեր պետութեանը, որովհետեւ կառավարութիւնը ինչքան էլ կառավարութիւն լինի, եթէ նոյնիսկ էդքան խորը հէնց առաջին վայրկեաններից տիրապետի խնդրին, ինքը չի կրնար սենց գայ եւ ծորակը փակի, ասի՝ վերջ, այսօրուանից մենք փոխում ենք մեր դիտանկիւնը, որովհետեւ կառավարութիւնը հանրութեան մաս է, մանաւանդ այն կառավարութիւնը, որ ժողովրդի հետ եւ ժողովրդով է եկել իշխանութեան»:

Իշխանափոխութեան Հինգ Տարիները

Շարունակուած էջ 1-էն

վորդի մօտ եւ ամէն ոք ազատ է հրապարակաւ իր կարծիքը յայտնելու եւ քննադատելու իշխանութեան վրայ եղողներուն: Այս բոլորի մասին կը վկայեն միջազգային իրաւապաշտպան կազմակերպութիւնները՝ իրենց տարեկան զեկոյցներուն մէջ:

Փտածութիւնը ամբողջութեամբ չէ վերացած, սակայն դադրած է համակարգային բնոյթ կրել: Կը ձեռքբերուի ինչ որ դատուի պաշտօններու վրայ եղող անմիջ: Նման երեւոյթներու ակնատես չէր եղած Հայաստանի ժողովուրդը: Կը հաւաքուի եւ պետական գանձ կը մտնեն մրցանիշային չափի հարկեր, ի տարբերութիւն անցեալին, երբ այդ հարկերու մէկ մասը որպէս կաշառք կը տրուէին նախարարներու ու բարձրաստիճան այլ պաշտօնեաներուն: Պիւտճէի եկամուտներուն հետ կը բարձրանան թոշակներն ու աշխատավարձերը, մեծ գումարներ կը յատկացուին բանակի արդիականացման եւ մարտունակութեան բարձրացման ուղղութեամբ: Աւելի մաքուր կառավարման եւ նաեւ արտաքին ազդակներու շնորհիւ վերջին տարիներուն կ'արձանագրուի բարձր տոկոսի տնտեսական աճ:

Յեղափոխական կառավարութիւնը սկսած է ուշացումով, սակայն իրականացնել իր գլխաւոր խոստումներէն մէկը՝ պետութեան վերադարձնել թալանուած գումարները եւ անշարժ գոյքերը: Այս նպատակով ստեղծուած է յատուկ դատարան, որուն միջոցաւ սկսած

է բռնագրաւուիլ նախկին պաշտօնեաներու ապօրէն ձեռք ձգած կալուածներն ու կանխիկ գումարները:

Այսպիսով, կարելի է ըսել որ, իշխանափոխութենէն ասդին տեղի կ'ունենան դրական փոփոխութիւններ՝ տարբեր բնագաւառներէ եւ ժողովուրդի ամէնօրեայ կեանքէն ներս:

Այսուհանդերձ, կատարուածը բաւարար չի նկատուի Հայաստանի բնակչութեան կողմէ: Այդ ցոյց կու տան նաեւ այս օրերուն հրապարակուած Ամերիկեան հարցախոյզի տուելները: Ժողովուրդի գրեթէ կէսը բաւարարուած չէ մինչ օրս կատարուած փոփոխութիւններով: Վարչապետի վարկանիշը անկուծ կրած է, սակայն ան կը շարունակէ մնալ ամենէն ակտիւ ժողովրդականութիւն վայելող քաղաքական գործիչը: Այս բոլորը կը պարտաւորեցնեն կառավարութեան ակտիւ մօտէն շփուելու ժողովուրդին հետ ու լսելու անոնց դժգոհութիւնները:

Իշխանափոխութենէն հինգ տարի ետք, Հայաստանի առջեւ ծառայած գլխաւոր հարցերը կը շարունակեն մնալ երկրի սահմաններու պաշտպանութիւնը եւ Արցախահայութեան իրաւունքներու ապահովումը: Այս երկու հարցերու բարուք լուծմամբ միայն կարելի պիտի ըլլայ ժողովուրդի մօտ վերահաստատել լաւատեսութիւն ապագայի նկատմամբ եւ վստահութիւն՝ իշխանափոխութիւնը իրականացուցած ուժերուն հանդէպ:

Գ. ԽՈՏԱՆԵԱՆ «ՄԱՍԻՍ»

Պրիւքսէի Մէջ Պիտի Հանդիպին

Շարունակուած էջ 1-էն

զահ իմանուէլ Մաքրոնի մասնակցութեամբ Մոլտովայի մէջ՝ Եւրոպական քաղաքական համայնքի գազաթափողովի ծիրին մէջ:

Միշէլ նաեւ մտադրութիւն յայտնած է հրաւիրելու Հայաստանի, Ատրպէյճանի, Ֆրանսայի եւ Գերմանիոյ առաջնորդները երկրորդ հանդիպում կայացնելու Հոկտեմբերին Սպանիոյ մէջ՝ Եւրոպա-

կան քաղաքական համայնքի յաջորդ հաւաքի ծիրին մէջ:

«Միշէլը, Փաշինեանը եւ Ալիւսը նաեւ պայմանաւորուած են շարունակել եռակողմ հանդիպումները Պրիւքսէի մէջ այնքան յաճախ, որքան անհրաժեշտ է՝ ընթացող զարգացումներուն եւ պրիւքսէի հանդիպումներու օրակարգային հարցերուն անդրադառնալու համար», կը յայտնէ Եւրոպական Խորհուրդը:

ՄԱՍԻՍ ՇԱԲԱԹԱԹԵՐԹ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ԿՏՐՕՆ

Name: -----

Address: -----

City: ----- State:----- Zip Code:-----

Country: -----

Tel:-----

Email: -----

Armenian Prime Minister Pashinyan Highlights Ongoing Differences with Azerbaijan After U.S.-Hosted Peace Talks

PRAGUE — Armenian Prime Minister Nikol Pashinyan still sees a “huge difference” in the wording of a draft peace agreement between Armenia and Azerbaijan and the two sides’ positions despite reported progress in bilateral talks hosted by the United States this week.

Pashinyan, in an exclusive interview with RFE/RL’s Armenian Service on May 5, said that the key differences concern not only Nagorno-Karabakh but also territorial and secu-

rity guarantees.

“We are still unable to reach agreement in the draft peace agreement on the wording that will give us confidence that Azerbaijan recognizes 29,800 square kilometers of Armenia” within its Soviet-era borders, he said.

Pashinyan also highlighted the need for guarantees as “any agreement, even the most unambiguously written one, allows for interpretations.”

Continued on page 3

Armenia, Azerbaijan Make Progress on Difficult Issues at U.S.-Hosted Talks, Blinken Says

WASHINGTON, DC — U.S. Secretary of State Antony Blinken struck an optimistic note about the prospect of normalization between Armenia and Azerbaijan in his remarks on May 4 at the closing session of what were marathon talks between the two countries’ top diplomats in Washington this week.

“A final agreement is within reach, and we’re determined to continue to help our friends achieve it,” Blinken said as he welcomed “tangible progress on a durable peace agreement” made by Armenian Foreign Minister Ararat Mirzoyan and his Azerbaijani counterpart Jeyhun Bayramov at the four-day negotiations conducted since May 1.

The top U.S. diplomat also ac-

knowledged that the two sides “have discussed some very tough issues over the last few days.”

“I hope that they see – and I believe that they do, as I do – that there is an agreement within sight, within reach. And achieving that agreement would be, I think, not only historic, but would be profoundly in the interests of the people of Azerbaijan and Armenia, and would have very positive effects even beyond their two countries.

“I think the pace of the negotiations and the foundation that our colleagues have built shows that we really are within reach of an agreement. The last mile of any marathon is always the

Continued on page 3

Armenia and Azerbaijan Leaders to Meet for Peace Talks in Brussels

LONDON — Armenian Prime Minister Nikol Pashinyan and Azerbaijani President Ilham Aliyev will meet in Brussels on Sunday following marathon talks held by their foreign ministers in the United States.

Citing three unnamed “officials with knowledge of the preparations,” the Financial Times reported on Monday that the meeting will be hosted by Charles Michel, the head of the European Union’s top decision-making body next Sunday. The report was not immediately confirmed or refuted by the EU, Armenia or Azerbaijan.

The Brussels meeting is an “important sign of progress”, one of the three officials said on condition of anonymity as it is not yet public, adding that the EU and US efforts were “mutually reinforcing” and “complementary two-track processes”. There are also plans for the three leaders to hold another meeting on June 1 with German chancellor Olaf Scholz and French president Emmanuel Macron on the sidelines of the European Political Community summit in Moldova, two of the officials said.

“Washington and Brussels are acting in tandem,” agreed Tigran Grigoryan, an Armenian political analyst. “That is, we are witnessing teamwork here.”

The European Union confirmed the meeting will be held this week. “The leaders have agreed to convene

again on 14 May 2023 in a Brussels trilateral meeting,” read a statement released by Michel’s office. “Their discussions will also be flanked by a meeting together with President Emmanuel Macron of France and Chancellor Olaf Scholz of Germany, in the margins of the upcoming European Political Community summit in [Moldova’s capital] Chisinau on 1 June 2023.”

“The leaders have also agreed to continue to meet trilaterally in Brussels as frequently as necessary to address ongoing developments on the ground and standing agenda items of the Brussels meetings,” added the statement.

Foreign Minister Ararat Mirzoyan and his Azerbaijani counterpart Jeyhun Bayramov met outside Washington for four consecutive days last week. The U.S.-mediated talks focused on an Armenian-Azerbaijani peace treaty primarily sought by Baku.

U.S. Secretary of State Antony Blinken said on Thursday that the two ministers made “very tangible progress” and that a “final agreement is within reach.”

“We’re determined to continue to help our friends achieve it,” Blinken said.

Armenia’s Deputy Foreign Minister Paruyr Hovannisian announced, meanwhile, that the Brussels summit will be followed by Armenian-Azerbaijani peace talks in Moscow.

President Khachaturyan Attends Coronation of King Charles III

LONDON — President Vahagn Khachaturyan participated in the coronation ceremony of King Charles III of the United Kingdom on Saturday.

President Khachaturyan also participated in the reception organized on behalf of Charles III and had a brief private conversations with the King, UK Prime Minister Rishi Sunak, and UK Foreign Minister James Cleverley. In addition, he had short talks with several other world

leaders, including the presidents of Estonia, Lithuania, Germany, Israel, Turkmenistan, Iraq, Poland, and Slovenia, as well as the prime ministers of Lebanon and Egypt.

The President also took the opportunity to invite King Charles III to visit Armenia at a convenient time and wished him good health, strength, and courage in his important role as the leader of the United Kingdom of Great Britain and Northern Ireland.

Turkish and Armenian Parliament Speakers Meet in Ankara

ANKARA — Armenian National Assembly Speaker Alen Simonyan met with the Speaker of the Parliament of the Republic of Turkey Mustafa Sentop on May 4. Simonyan participated in the 30th Anniversary of the Parliamentary Assembly of the Black Sea Economic Cooperation (BSEC) Summit and the 61st PABSEC Plenary Meeting held in Ankara.

Speaker Simonyan noted that Armenia is constructively involved in the process of normalization of relations with Turkey. He said certain achievements were recorded within the framework of the process of normalization of relations between Armenia and Turkey.

The Head of the Parliament of Turkey underscored that his country, in the framework of the presidency of PABSEC, tries to be neutral with all member states, adding that at this moment there are also conflicts among the member states.

Referring to the closure of Turkish airspace for Armenian airlines, the Speaker of the Armenian National Assembly expressed hope that the meeting would contribute to the solution of the problem. In response, Mustafa Sentop stated that the opening of the “Nemesis” memorial in Yerevan is a sensitive and painful issue for them, and the ban is a response to the unveiling of the monument.

Alen Simonyan noted that Armenia attaches particular importance to the opening of the Armenian-Turkish land border for citizens of third coun-

tries and diplomatic passport holders. He expressed regret that he was not able to cross the land border with a diplomatic passport to participate in the event.

“Despite the difference in the positions of Armenia and Turkey on a number of issues, we hope that this meeting will serve as a basis for establishing the Armenian-Turkish parliamentary dialogue and forming the necessary foundations to ensure its continuity,” said the head of the parliament.

According to Mustafa Sentop, Turkey seeks to normalize the relations with Armenia. To his conviction, the possible urgent solution of the Armenian-Azerbaijani conflict benefits not only the parties to the conflict, but also to the whole region.

Alen Simonyan reaffirmed that the Armenian side is being led by the peace agenda and will not be deviated from that agenda. He documented that Armenia has no territorial claims against its neighbours, reaffirming that the goal of our country is the establishment of continuous and peace and stability in the region.

At the meeting reference was made to Turkey-Azerbaijan allied relations, within the framework of which the RA NA President stressed that the approaches of Baku are not constructive, and the latter acts from maximalist positions. Issues regarding the return of Armenian prisoners of war being held in Azerbaijan and the post-war situation were discussed.

Azerbaijani Soldier Apprehended in Armenia Sentenced to 11.5 Years in Prison

YEREVAN — An Armenian court has sentenced one of the two Azerbaijani soldiers detained in Armenia last month to 11.5 years in prison.

The conscript, Agshin Bebirov, was apprehended on April 10 in Ashotavan, a village in Syunik province bordering Azerbaijan’s Nakhichevan exclave. According to the Armenian military, he claimed to have crossed into Armenia together with the other Azerbaijani serviceman, Huseyn Akhundov.

Akhundov was detained on April 13 at a section of the main provincial highway located about 100 kilometers southeast of Ashotavan. He was charged a few days later with murdering a Syunik resident in what Armenian

law-enforcement authorities called a failed attempt to flee to neighboring Iran.

The 56-year-old victim, who

Turkey Closes Airspace to Armenian PM’s Aircraft

ANKARA — Turkey has closed its airspace for flights of Armenian VIPs, including those of Prime Minister Nikol Pashinyan, to third countries, Turkish Foreign Minister Mevlut Cavusoglu has said in an interview with 24TV.

“Flights were made every day through the airspace of Turkey. Now we have closed it. We have closed it for VIPs too, let them not be offended by us. We have also closed it for Pashinyan’s plane. Only the speaker of the Armenian parliament came to the PABSEC meeting (in Ankara. – ed.). We hosted the summit, so it was im-

possible to close [the airspace] for a member of the organization,” the diplomat said.

This latest development comes after Turkey banned FlyOne Armenia from using its airspace following the opening of a monument in Yerevan on April 25 commemorating those who participated in the 1920s ‘Operation Nemesis’ program tasked with assassinating Ottoman officials who perpetrated the 1915 Armenian Genocide.

Speaking to broadcaster NTV, Cavusoglu said Turkey would take further steps if the monument is not removed.

Armenia Criminalizes Calls and Actions to Renounce its Sovereignty

YEREVAN — By a vote of 59 to 31 abstentions Armenia’s National Assembly has passed today in the second and final reading a set of amendments to the Criminal Code, which criminalize actions aimed at renouncing or restricting, fully or partially, the country’s sovereignty by using or threatening to use violence.

Public calls for renunciation of sovereignty have been also criminalized.

worked as a security guard at an Armenian mining company, was found shot dead on April 12 several kilometers from where Akhundov was caught. It is still not clear whether the latter accepts the murder charge.

Bebirov, the other Azerbaijani soldier, was accused of illegally crossing the Armenian border and smuggling weapons. The prison sentence

Under the changes, violent actions aimed at limiting Armenia’s sovereignty “in favor of another state or international or supranational organization” are punishable by prison sentences of between 10 and 15 years, while public calls from a fine to up to 3 years of imprisonment.

If the calls were made through mass media or using an information technology, the punishment would be imprisonment of 2 to 5 years.

given to him was announced on Monday by Supreme Judicial Council (SJC), which oversees Armenia’s courts.

A statement released by the SJC did not specify which court handed the long sentence. It said that Bebirov’s trial, apparently held in closed session, was short because the defendant pleaded guilty to the accusations leveled against him.

Nagorno-Karabakh Warns of Environmental Catastrophe Provoked by Azerbaijan

STEPANAKERT -- For almost five months now, the Republic of Artsakh (Nagorno-Karabakh) has been under siege, accompanied by an unlawful transport and energy blockade, as one of the main instruments of the ethnic cleansing policy consistently and systematically pursued by Azerbaijan at the state level, the Artsakh Foreign Ministry said in a statement.

It says as part of this policy, the Azerbaijani authorities are trying not only to create unbearable socio-economic conditions, but also artificially provoke an environmental disaster and undermine the foundations of sustainable development of Artsakh. In particular, Azerbaijan is still preventing the repair of the damaged Aghavno-Berdzor section of the only high-voltage power line running from Armenia to Artsakh.

To deepen the energy crisis, Azerbaijan has also regularly disrupted the supply of natural gas from Armenia to Artsakh. It has been two months since the last cut off.

As a result, the hydroelectric power plant on the Sarsang reservoir became the only means to mitigate the energy crisis, however, the continued Azerbaijani policy of siege and energy blockade resulted in the release of an unprecedented amount of water from the reservoir to generate the electricity needed for the besieged population of Artsakh during the cold winter period.

The authorities of Artsakh have repeatedly drawn the attention of the international community to the fact that the continued deliberate obstruction by Azerbaijan of natural gas and electricity supply from Armenia to

Artsakh will lead to disastrous consequences, in particular for the Sarsang reservoir, which is the largest and most critically important source of freshwater in Artsakh.

Shallowing of the Sarsang reservoir will have serious environmental consequences for the entire ecosystem of the region, and will deprive the population of both Artsakh and some regions of Azerbaijan of water resources necessary for normal life activity.

By creating prerequisites for the shallowing of the Sarsang reservoir and provoking an environmental disaster, the Azerbaijani authorities are pursuing several goals, including creating unbearable living conditions in Artsakh and preparing the ground for accusations of unscrupulous use of water resources as a pretext for new military provocations.

‘We emphasize again that due to the ongoing unlawful and aggressive actions of Azerbaijan, the humanitarian situation in the Republic of Artsakh and the overall military-political situation in the region are rapidly deteriorating. In the current extremely dangerous situation, we consider it absolutely necessary to ensure strict compliance with the provisions of the Trilateral Statement of 9 November 2020, as well as the immediate and resolute intervention of the international community and, first of all, the UN Security Council, to prevent the continuation of massive and systematic violations of human rights in Artsakh and to stop the criminal plans and genocidal intentions of Azerbaijan,’ the statement says.

Armenia, Azerbaijan Make Progress

Continued from page 1

hardest; we know that. But the United States is here to continue to help both of our friends cross the finish line. And as I say, I think we’re very much within reach of that,” Blinken said according to a readout released by the U.S. Department of State.

The U.S. secretary of state described the leadership from both Armenia and Azerbaijan and the two countries’ foreign ministers as “inspiring.”

“None of this is easy, but the commitment, the determination to move forward, to deal with the remaining challenging issues is real. And we feel, coming out of these few days,

that, as I said, we’ve made very tangible progress. A final agreement is within reach, and we’re determined to continue to help our friends achieve it,” Blinken said.

In a later statement released by the U.S. Department of State Blinken described Armenian-Azerbaijani bilateral peace talks and trilateral meetings in Washington as “intensive and constructive,” saying that the parties have made “significant progress toward addressing difficult issues.”

He said that both Armenia and Azerbaijan “demonstrated a sincere commitment to normalizing relations and ending the long-standing conflict between their two countries.”

Armenia Welcomes 81.2% More Tourists in Q1 of 2023

YEREVAN — The number of foreign tourists who visited Armenia in January-March 2023 surged by 81.2% from the same time span of 2022 to 451,850, the National Statistical Committee reported.

According to official data, 178,271 of the tourists were women and 273,579 were men. Some 225,904 tourists were aged 36-63 years old, and some 4,261 were aged 16-17 years old.

The bulk of foreign tourists visiting Armenia in the first quarter of 2023 were from Russia (237,040 people or 52.5% of the total, an increase of 2.2 times compared to the first quarter of last year).

Some 53,707 tourists or 11.9% were from Georgia, an increase of 2.2 times and 25,458 tourists were from Iran, an increase of 9.3%.

Other foreign tourists were from Philippines (5,981 people), Ukraine (5,705), India (4,809), USA (4,797),

Belarus (3,425), France (2,908), Germany (2,815), Turkey (2,712), Moldova (2,020), Kazakhstan (1,939), Italy (1,518), Netherlands (1,368), UAE (1,280), UK (1,276), Lithuania (1,175), China (1,052) and Bulgaria (1,012).

Among the foreign tourists who visited Armenia in January-March 2023 were travelers from Antigua and Barbuda, Bhutan, Gabon, Gambia, Ghana, Ethiopia, Zambia, Zimbabwe, Laos, Liechtenstein, Cameroon, Honduras, Mauritius, Marshall Islands, Micronesia, Mozambique, Senegal, Somalia, Suriname, Swaziland, Vanuatu, Tanzania, Trinidad and Tobago – 1 person from each country.

Some of the foreign tourists were from Fiji, Guatemala, Maldives, Nepal, Palestine, Seychelles Sudan (two persons from each country), Brunei Darussalam, Cambodia, Saint Lucia, Sierra Leone and Yemen.

Armenian Prime Minister Pashinyan

Continued from page 1

Pashinyan, who spoke with RFE/RL while on a two-day official visit to Prague, referred to the draft bilateral Agreement on Peace and Establishment of Interstate Relations that was discussed by Armenian Foreign Minister Ararat Mirzoyan and his Azerbaijani counterpart, Jeyhun Bayramov, during the U.S.-sponsored talks.

A joint statement issued on May 4 at the conclusion of the talks said Mirzoyan and Bayramov and their teams “made progress in mutual understanding on some articles of the draft bilateral peace agreement” but noted that positions on a number of key issues remain different.

Despite U.S. Secretary of State Antony Blinken’s optimism that “with additional goodwill, flexibility, and compromise, an agreement is within reach,” Pashinyan assessed the progress as minimal.

“While the difference between the sides was 1 kilometer before, now it is 999 meters. It is also progress, but there is still a huge gap,” he said in the interview with RFE/RL.

Pashinyan reiterated Armenia’s position that the issue of the rights and security of Nagorno-Karabakh’s Armenians should be discussed in a dialogue between Baku and Stepanakert with international engagement.

“Otherwise, this topic and agenda

can simply be forgotten by Azerbaijan,” he said.

He also said that both international and local mechanisms should be applied to such matters as the withdrawal of troops and the establishment of a demilitarized zone. In addition, there are different interpretations in Yerevan and Baku on how to address the rights of Nagorno-Karabakh’s Armenians.

Pashinyan said that the discussion that started in Washington can continue in Moscow, denying claims that there are “Western” and “Russian” drafts that differ from each other.

“Sometimes I read articles, listen to interviews as I want to understand what people are talking about. If I weren’t prime minister, I would have thought that there was something I didn’t know,” said Pashinyan. He said that while there have been some approaches from the West, they have not been presented as an option in writing.

“An approach is verbal. Perhaps if we put it down and read on paper, it may turn out that we understood this approach wrong, that it is not what it looked like. In August 2022, the Russian side submitted a written proposal, we accepted it, Azerbaijan rejected it. We haven’t seen Russia putting that option on the table for a second time,” Pashinyan said.

New Members Appointed to AUA Board of Trustees

YEREVAN — The American University of Armenia (AUA) has announced the addition of new members to its Board of Trustees: Paul Agbabian, Craig Avedisian, and Paul Boghossian.

The AUA Board of Trustees is committed to supporting the University and crafting new initiatives that bolster its institutional capacity in higher education. Integral to their mission accomplishment is the Board's sustained efforts to engage new members and add relevant expertise to further strengthen AUA's impact in Armenia.

The new members joining the board bring with them unique approaches that reflect their vast experiences and distinct successes in their respective fields. Below are their brief biographies along with their individual perceptions of their new roles.

Paul Agbabian

Paul Agbabian I spend much of my professional life in the Silicon Valley world and it is quite apparent to me that the resources that power the California economy are not what is on the ground but rather what is in the minds of young intellectuals: those people using their education combined with their curiosity to advance our way of life. I hope to help ensure that the education students receive at AUA will be a similar catalyst for the economic and societal advancement of Armenia, and I feel privileged to be able to take some small part in that future.

Paul Agbabian is currently vice president and distinguished engineer at Splunk Corporation in San Francisco. From 2000 to 2020, he held various positions at Symantec Corporation as global chief technology officer and chief architect for its various business units. He holds 15 patents in security and systems management.

His various industry and board affiliations include: board observer, Mocana Corporation; board member, Open Identity Foundation; member, Advisory Board of Standard Bank; and member, Development Committee of the Board of the American University of Armenia. Agbabian holds a Bachelor of Science degree in Mechanical Engineering from UCLA and a Master of Science in Mechanical Engineering and Applied Mathematics from the California Institute of Technology.

Craig Avedisian

Craig Avedisian I am a long-term thinker and hope to help lay the foun-

ation for AUA to grow into a full-fledged, world-class university that will be integral to, and a pillar of, the social and economic fabric of Yerevan and Armenia, all with a view toward supporting Armenia's most valuable asset, its people. I am looking forward the most to helping expand AUA's programs and its campus, and doing so in a way that maintains the highest academic standards with respect to its programs and in a responsible and sustainable manner with respect to the campus and its built environment.

Craig Avedisian, J.D., is an experienced litigator specialized in securities and investment fraud. He is the principal at Law Offices of Craig Avedisian, P.C.

Dubbed a litigator with a life-long passion for mass transit and deemed a situational genius by The New Yorker, he is the winner of the Metropolitan Transit Authority's "genius challenge," a competition for rendering the subway service more efficient. Avedisian, with no ties to the transit industry, emerged as an awardee for his proposition to ease congestion and delays by deploying longer trains and increasing passenger capacity.

Paul Boghossian

Paul Boghossian At my home institution, New York University, I've had the good fortune to have built an academic program of exceptional scholarly quality. I hope to be able to use my experience to contribute toward making AUA a world-class research university.

Dr. Boghossian is a Julius Silver Professor of Philosophy at New York University and has served as chair of the Philosophy department in 1994-2004. He is also the director of the New York Institute of Philosophy and distinguished research professor of philosophy at the University of Birmingham. He was elected to the American Academy of Arts and Sciences in 2012.

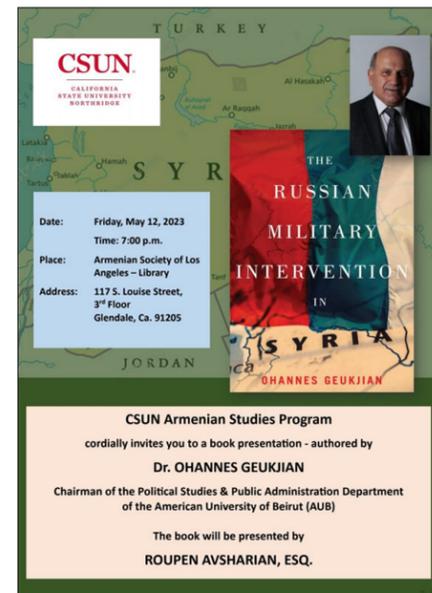
He has held fellowships from the National Endowment for the Humanities; Magdalen College, University of Oxford; the School of Advanced Study of the University of London; and the Australian National University (Canberra). He has served on the Strategic Advisory Board of University of London's School of Advanced Study and serves on the Educational Policy Committee of the Board of the American University of Armenia.

CSUN Armenian Studies Program Presents Prof. Ohannes Geukjian's Book: The Russian Military Intervention in Syria

NORTHRIDGE, CA – The Armenian Studies Program of the California State University, Northridge (CSUN) has organized a book presentation on Friday, May 12, 2023 at 7:00 p.m. at the Armenian Society of Los Angeles (3rd floor library), 117 S. Louise St., Glendale. Roupen Avsharian, Esq., will present the book, which is authored by Prof. Ohannes Geukjian and titled The Russian Military Intervention in Syria.

Prof. Geukjian holds a Ph.D in Peace Studies, University of Bradford (UK), is the author of several books and numerous scholarly articles on the South Caucasus, the Middle East, and Russia, and currently serves as the chairman of the Department of Political Studies and Public Administration at the American University of Beirut (AUB). He will be present at the event and share his thoughts.

The Russian Military Intervention in Syria examines Russia's assertive foreign policy and its attempts to protect its geostrategic interests in the Middle East and former Soviet territory. The book analyzes the history of Russia's presence in the Middle East and the country's growing frustration with American and Western policy, revealing the objectives behind Russia's use of military power, namely, to maintain its regional influence in Eurasia and to enhance its status in the world.

The book also provides a detailed examination of the Geneva and Astana peace processes, the geopolitical objectives of Turkey, Iran, Israel, and Saudi Arabia, and how disagreements between Russia and the United States over issues of regime change, global security, and armaments have negative implications for international conflict management.

The public is cordially invited to this important and timely presentation. Admission is free. For further inquiries, contact Prof. Vahram Shemmassian at vahram.shemmassian@csun.edu.

AUGUST 27 • 2023

SAVE
— THE —
DATE

AEBU 5TH ANNUAL
SCHOLARSHIP AWARDS
CEREMONY & GALA

DE LUXE BANQUET HALL
Burbank, California

Առաքինի Մայրը (Մայրերու Օրուան առթիւ)

ՎԵՐ. ԴՈԿՏ. ՎԱՅԱՆ Յ. ԹՈՒԹԻԿԵԱՆ

Աշխարհի բոլոր քաղաքակիրթ երկիրներու մէջ Մայրութեան խորհուրդը եւ մօր մը ունեցած դերն ու ազդեցութիւնը ճանչցուած եւ նուիրագործուած է իւրաքանչիւր տօնով: Ընդհանրապէս գարնան ամիսներուն, Մարտի առաջին կիրակիէն մինչեւ Մայիսի երկրորդ կիրակին, ժողովուրդներ օր մը ձօնած են իրենց մայրերուն:

Հիւսիսային Ամերիկայի եւ կարգ մը այլ վայրերու մէջ ամէն տարի Մայիսի երկրորդ կիրակին «Մայրերու Օր» նշանակուած է եւ բոլոր եկեղեցիներու մէջ մասնաւոր պաշտամունք կը կատարուի եւ յարգանք կ'ընծայուի մայրերու: Հայաստանի Հանրապետութիւնը 1995 թուականէն ի վեր իր պաշտօնական տօներու շարքին Ապրիլ 7-ը հռչակած է հայոց «Մայրութեան եւ Գեղեցկութեան Օր»:

Մօր մը դերն ու ազդեցութիւնը հօրէն քան ընտանիքի մը մէջ: Եւ քանի որ ազգ մը ընտանիքներէ բաղկացած ամբողջութիւն մըն է, մայրեր որոշապէս բախտորոշ դեր մը կը խաղան ազգերու կեանքին մէջ ղրական կամ ժխտական իմաստով: Մայրն է առաջին ուսուցիչը կեանքի առաջին դպրոց եղող ընտանիքին: Օրինակներու առաջինը եւ ամենէն ազդեցիկը մօր օրինակն է: Մանուկը առաջին անգամ մօր աչքերուն մէջ կը նայի, անոր դէմքը կը տեսնէ, անոր ձայնը կը լսէ ու անոր շեշտերը

կ'օրինակէ: Անոր նկարագիրն ու բնավարութիւնը որեւէ բանէ աւելի կը դրոշմուի մանուկին մտքին վրայ եւ ուղղութիւն կուտայ անոր կեանքին: Մայրը մանուկին գլուխն է, անոր համար կը խորհի, սիրան է՝ անոր համար կ'զգայ, ձեռքն է՝ անոր համար կը գործէ: Անոր ձայնը մանուկին նուազն է:

Այստեղ անհրաժեշտ է կարեւոր հաստատում մը ընել, թէ մայրութիւնը սոսկ ֆիզիքական գոյութիւն մը չէ, այլ աստուածային վսեմ կոչում մը: Այլապէս, կենդանական եւ մարդկային կեանքի մէջ բնագոյի եւ բնախօսական համայնման յատկանիշներ կան: Անասուններն ալ, մարդոց պէս, սիրոյ, հոգածութեան եւ գուրգուրանքի բնագոյ ունին: Անոնք ալ կեանքի գնով իրենց երախաներուն պաշտպանութեան եւ բարօրութեան նուիրուած են: Պատրաստ են իրենց կեանքը գոհելու իրենց ձագերուն համար:

Մարդկային կեանքի մէջ սակայն մայրութիւնը կը գանազանուի իր դաստիարակչական դերով եւ առաքելութեամբ: Մայրը կոչուած է ոչ միայն ծնունդը եւ սնունդ տալու ի գաւկին, այլ նաեւ կրթելու եւ դաստիարակելու է գայն:

Արդ, իր բնագոյական սէրէն եւ հոգածութենէն զատ, առաքինի մայրը կը գանազանուի իր ջամբած դաստիարակչութեամբ: Մանուկ մը շատ բան կը սորվի իր շրջապատէն, բայց իր մօր ծունկերուն քով, իր առած դաստիարակչութիւնը իր հետ կը տանի մինչեւ իր մահը: Մօր մը

յիշատակը կը մխիթարէ եւ կը քաջալերէ գինք: Փորձութեան ժամանակ կը գոռաչանէ եւ կը գործանէ գինք: Այս աշխարհի մէջ չկայ զգացում մը, որ կրնայ բաղդատուիլ մայրական սիրոյն հետ: Առաքինի մօր մը սէրը անպարտելի է, անփոփոխ եւ անմեռ է: Սիրոյ բոլոր տեսակները կրնան պարագաներու բերումով նուազիլ, չքանալ, անհանալ, բայց առաքինի մօր մը սէրը երբեք չի փոխուիր, փոյթ չէ թէ իր գաւակը որչափ նկարագրով վատթարանայ, այլասերի եւ եղծանի:

Առաքինի մօր մը հաւատքը իր գաւկին համար անդրդուելի է, անոր համբերութիւնը անսահման է, անոր յոյսը անբեկանելի է: Մեր անմահ գրագէտ եւ քաղաքական գործիչ Աւետիս Ահարոնեան արդարօրէն դիտել կուտայ. «Անկախ բոլոր հանգամանքներից, անհատական իրաւունքներից, օրէնքներից, բարոյական հասկացողութիւնից մայրը իր գաւակի երջանկութիւնն է փնտրում աշխարհում, կատարելալ, գեղեցիկ երջանկութիւնը, որպիսին միայն նա գիտէ երագել: Ոչ ոք եւ ոչինչ չի կարող հերքել նրա այս գերագոյն իղձը, որովհետեւ նա մայր է եւ նրա առաջ մեղաւոր են բոլոր նրանք, որոնք, իր սիրելիների դժբախտութեան պատճառ են հանդիսանում թէկուզ ակամայ»:

Արդարեւ, առաքինի մօրը սէրը այնչափ հօր է, որու առջեւ կամքը կը խոնարհի, կիրքը կը չքանայ, կեանքը կը փոխուի: Անմահ են անոր սէրն ու սիրտը, անոր նկարագիրն ու կեանքը: Ան առաջին օրինակը եւ վերջին յիշատակն է իր գաւկին:

Յիրաւի, մեծ ու բախտորոշ է մօր մը դերը իր տան եւ իր պատկանած ընկերութեան մէջ, իր

ազգին եւ մարդկութեան մէջ: Ի գուր չէ ըսուած, «Այն ձեռքերը որ օրօրոց կը շարժեն, աշխարհը կը շարժեն»: Իրօք, մօր «տկար» ձեռքերուն մէջ է ճակատագիրը եւ ազգին եւ աշխարհին: Մայրն է իր գաւակներու նկարագրի դարբինը: Մայրն է անոնց հոգիներու հողին սերմնացանը: Մայրն է իր գաւակներու ճակատագրին, եւ ուրեմն նաեւ, մարդկութեան ճակատագրին հետ խաղցող էակը, որուն շինածը ոչ ոք կրնայ քանդել, եւ որուն քանդածը ոչ ոք կրնայ շինել:

Առաքինի մայրը ի վաղուց յետէ մասնաւոր արժէք ու նշանակութիւն ստացած է հայ ժողովուրդի կեանքին մէջ: Ազգային մեր սրբութիւններուն եւ արժէքներուն մէջ իսկ «Մայր» բառը յատուկ կարեւորութիւն ունեցած է: Ի գուր չէ, որ մեր հայ լեզուն մեզի համար «Մայր լեզու» է, հայ եկեղեցին՝ «Մայր եկեղեցի» է, մեր հայ բնաշխարհը՝ «Մայր Հայաստան»:

Մայրերու օրուան առթիւ երբ մեր սիրոյ զգացումները կը յայտնենք մեր ապրող մայրերուն եւ մեր յարգանքի եւ երախտագիտութեան տուրքը կ'ընծայենք մեզմէ մարմնապէս մեկնած մայրերուն՝ երբեք մտահան չընենք այն իրողութիւնը, որ իրենց կեանքով ու կենցաղով առաքինի եւ Աստուածավախ մայրերն են որ ամենէն աւելի արժանի են մեր մեծարանքին: Այդ ընտիր դաստիարակներն են, որ իրենց կենարար դերն ու անջնջելի ազդեցութիւնը թողուցած են մարդկային կեանքին մէջ եւ օրհնութեան միջոց դարձած են մարդոց:

Յարգանք եւ բիւր պատիւ բոլոր առաքինի մայրերուն:

Executive Board †

- Nazaret Kevonian, Chairman
- Haig Messerlian, Vice Chairman
- Kevork Keushkerian, Secretary
- Avo Markarian, Treasurer

Members

- Tomik Alexanian
- Norayr Balikian
- Yenovk Balikian
- Berj Cholakian
- Hermine Janoyan
- Krekor Karaguezian

Honorary Board Members

- Annie Totah, Chairlady, Potomac, MD
- Dikran Ekizian, Granada Hills, CA
- Dr. Jaques Gulekjian, Fort Lee, NJ
- Dr. Vartkes Kiledjian, Memphis, TN
- Dr. Krikor Simonian, Glendale, CA
- Levon Yazejian, Ontario, Canada

Total donors 100

- Organizations 6
- Individuals 94

Մեր խորին շնորհակալութիւնները եւ գնահատանքը կը յայտնենք ձեր ազնիւ նուիրատուութեան համար՝ Գ.Բ.Ը.Մ.-ի Գրիգոր Սաթամեան թատերական արուեստի անձեռնմխելի հիմնադրամին:

Ձեր այս նուիրատուութեամբ, դուք սատարած պիտի ըլլաք հայապահպանումի սրբազան առաքելութեան, հայ թատերական արուեստին պահպանման եւ նաեւ հայ երիտասարդ ուսանողի մը երագին իրականացման:

Կանխայայտ Շնորհակալութիւններ՝

Նագարէթ Գեւորեան – Ատենապէտ †

AGBU Satamian Theatre Co.	\$23,500	Kevonian, Nazareth	\$5,000	Total, Annie	\$5,000
Mgrublian, David	\$5,000	Kiledjian, Vartkes	\$600	Cholakian, Berj	\$250
Sinanian, Sinan	\$5,000	Agbabian, Elizabeth	\$500	Demirjian, Krikor	\$250
Demirjian, Yervant	\$5,000	Ajemian, Ani	\$500	Hussenjian, Miro	\$250
Nazarian Family Foundation	\$5,000	Akian, Zaven	\$500	Karaguezian, Antranik	\$250
Bronozian, Harout	\$4,000	Anserian, Bedros	\$500	Kesian, Ivan	\$250
AGBU Asbeds	\$1,000	Babian, Meher	\$500	Keushkerian, Kevork	\$250
AGBU Veterans Committee	\$1,000	Bedevian, Sarkis	\$500	Momjian, John	\$250
Compatriotic Union of Hadjin	\$1,000	Chakalian, Hagop	\$500	Piandarian, Bedros	\$250
TF Educational Foundation	\$1,000	Cholakian, Krikor	\$500	Samuelian, John	\$250
Anjargolian, Maral Dabagian	\$1,000	Jeredjian, Diran	\$500	Shorvoghlian, Souren	\$250
Balikian, Haig	\$1,000	Kasparian, Harout	\$500	Sinanian, Harry	\$250
Balikian, Jirayr	\$1,000	Keoshgerian, Zaven	\$500	Dersahakian, Berge	\$200
Balikian, Nora	\$1,000	Keushkerian, Simon	\$500	Ekizian, Dikran	\$200
Balikian, Sevag	\$1,000	Kevorkian, Gary	\$500	Kalandjian, Vatche	\$200
Balikian, Yenovk	\$1,000	Markarian, Avedis	\$500	Kanimian, Joseph	\$200
Barsamian, Ernest	\$1,000	Minassian, Guiragos	\$500	Keshishian, Panos	\$200
Beudjekian, Sarkis	\$1,000	Ourfalian & Ourfalian.	\$500	Mazmanian, Alice	\$200
Boyajian, Arto	\$1,000	Simonian, Krikor	\$500	Melidonian, Hovannes	\$200
Dermenjian, Nerces	\$1,000	Simonian, Simon	\$500	Messerlian, Haig	\$200
Doumanian, Heratch	\$1,000	Tavitian, Arshagouhi	\$500	Tachdjian, Vartan	\$200
Garabedian, Berge	\$1,000	Yaghsejian, Harout	\$500	Aharonian, Vicken	\$100
Guiragossian, Shahe	\$1,000	Yerevanian, Krikor	\$500	Aintablian, Hrair	\$100
Gulekjian, Jacques	\$1,000	Arslanian, Zaven	\$300	Balikian, Ara	\$100
Guzelian, Assadour	\$1,000	Bezdkian, Vahan	\$300	Hamalian, Anke	\$100
Hovanesian, Vicki	\$1,000	Ekizian, Silva	\$300	Karakashian, Aram	\$100
Janoyan, Arpiar	\$1,000	Kouyoumjian, Aram	\$300	Kish, Sarkis	\$100
Kalaydjian, Jack	\$1,000	Najarian, Tavit	\$300	Loussarian, Jack	\$100
Karaguezian, Krekor	\$1,000	Agopian, Kevork	\$250	Mankerian, Vatche	\$100
Mankerian, Viken	\$1,000	Baghboudarian, Yeprem	\$250	Nahabedian, Khatchadour	\$100
Nazerian, Vartan	\$1,000	Balikian, Emma	\$250	Nalbandian, Armenuhi	\$100
Sepetjian, Jack	\$1,000	Berksanlar, Talin	\$250	Nishanian, Garo	\$100
Sethian, Nubar	\$1,000	Bilemjian, Raffi	\$250	Zetlian, Gaidzag	\$100

AN ISLAND WITHIN AN ISLAND («Կղզի մը կղզիի մէջ») Յեղինակ՝ Ալեքսանդր-Միքայէլ Հաճիլիրան

ՄԻՆԱՍ ԳՈՃԱՅԵԱՆ

Մելգոնեան Կրթական Հաստատութեան (այսուհետեւ՝ ՄԿՀ) Քալիֆորնիայի Սանոսց Միութիւնը Հինգշաբթի, 13 Ապրիլ 2023-ին, կազմակերպած էր Մայր Հաստատութեան նուիրուած բացառիկ պատկերազարդ հատորի մը շնորհանդէսը: Հեղինակն է կիպրացի, հայութեան բարեկամ մտաւորական, Կիպրոսի Կրթական նախարարութեան մէջ մարզանքի եւ

մէկ օրէն, այլ մաս կազմած այս բարեկամ երկրի ու ժողովուրդի պատմական հոլովոյթներուն:

Շքեղ այս հրատարակութեան իրականացումը կը պարտինք Մելգոնեան Սանոսց եւ Բարեկամներ Ընկերակցութեան ատենապետ՝ ՄԿՀ շրջանաւարտ Ռաֆֆի Յնծալեանի ջանքերուն: Հաստակազմ գիրքը կը բաղկանայ 137 էջերէ, հարուստ է գունաւոր եւ սեւ-ճերմակ նկարներով, վաւերաթուղթերով, փաստագրական նկարներով ու վկայութիւններով, որոնք կը ներկայացնեն այս բացառիկ հաստատութեան անցած փառաւոր ճամբան՝ հիմնադրութեան օրէն մինչեւ այն դէպք մը, երբ անհեռատեսօրէն եւ կամայականօրէն փակել տուին մեր «անմահ լուսոյ տաճարը»:

Գիրքը կը բաղկանայ 21 գլուխներէ, ծանօթագրութիւններէ եւ ժամանակագրութիւններէ: Ա. Հաճիլիրաս գլուխ առ գլուխ կը նկարագրէ հիմնադրութեան հետ առնչուող մանրամասնութիւնները, շինարարութիւնը, առաջին սաներու (որք) ժամանումը, ծառերու տնկումը, կարեւոր անձերու այցելութիւններն ու անոնց ձգտող տպաւորութիւնները: Այլ խօսքով՝ այս Հաստատութեան վայել հրատարակութիւն մըն է հրամցուածը, «որ արժանի է գրոց յիշատակի» եւ հայութեան երախտագիտութեան՝ յոյս ունենալով որ հրատարակութեան լոյս ընծայումէն ետք ՀԲԸՄ-ի ներկայիս ղեկավարութիւնը կ'ունենայ մտքափոխութիւն մը...

Շնորհանդէսը սկսաւ ժրջան ատենապետի բացման եւ բարի գալուստի խօսքով՝ յետ ՄԿՀ քայլերի կատարման: Ահաւասիկ միջոցառում մը, որուն ներկաներուն միջին տարիքը 50 էր...: Պրն. Ռ. Յնծալեան, որ անձամբ հսկած ու

հետեւած է հրատարակութեան, ներկայացուց գիրքին լոյս ընծայման մանրամասնութիւնները եւ նուիրատուներուն անունները:

Հաստատութեան սանուհիներէն Սինթիա Գեորգեան ընթերցեց հեղինակի՝ Ա. Հաճիլիրայի ուղարկած ողջոյնի նամակը, որ կը սկսէր այս տողերով.

«Կիպրոսի Հայ Համայնքի պատմութեան հետ առնչուելու առաջին իսկ մէկ օրէն՝

Մելգոնեան Կրթական Հաստատութիւնը եղած է իմ ուշադրութեանս կեդրոնը: Երբ ես դեռ 2008-ի Մարտին սկսայ ուսումնասիրել, Մելգոնեանն արդէն փակուած էր, սակայն անոր յիշողութիւնն ու արձագանգները յարատեւօրէն մնացին սքանչելի:

Ապա, դարձեալ մեր սանուհիներէն Արմինէ Տատուրեան կարդաց ՄԿՀ-ի պատմութեան ժամանակագրութիւնը՝ պատրաստուած հեղինակին կողմէ:

Գրքի ներկայացումը ըրաւ Հաստատութեան արժանի սաներէն, հայերէնի երկարամեայ ուսուցիչ, խմբագիր եւ լրագրող Պրն. Հրայ Սեփեթեան, որուն սա տողերը յուզեցին զիս.

- Եթէ Մելգոնեանը վերջին տասնութ տարիներուն բաց պահէր իր դռները, առնուազն տասը հոգի պիտի ունենայինք այսօր հայոց լեզուի ու գրականութեան, մշակոյթի ու պատմութեան ուսուցիչ, խմբագիր կամ ազգային-քաղաքական-հասարակական գործիչ:

Տանվեց տարի ՀԲԸՄ-ի Մանուկեան-Տեմիրճեան վարժարանի մէջ դասաւանդող Պրն. Հ. Սեփեթեան նշեց նաեւ իր երախտագիտութիւնը՝ յիշեցնելով թէ հայ գաղութները տակաւին ակնկալութիւններ ունին համահայկական այս միութեան:

- Հարկ է արժանին մատուցել Հայկական Բարեգործական Ընդհանուր Միութեան այն բոլոր դե-

կավարութիւններուն, ըսաւ ան, որոնք վեց տասնամեակ ոտքի պահեցին սփիւռքահայութեան ամենակարեւոր գիշերօթիկ վարժարանը: Այդ նոյն կազմակերպութեան պարտքն էր եւ է՝ կանգուն պահել Մելգոնեան Կրթական Հաստատութիւնը:

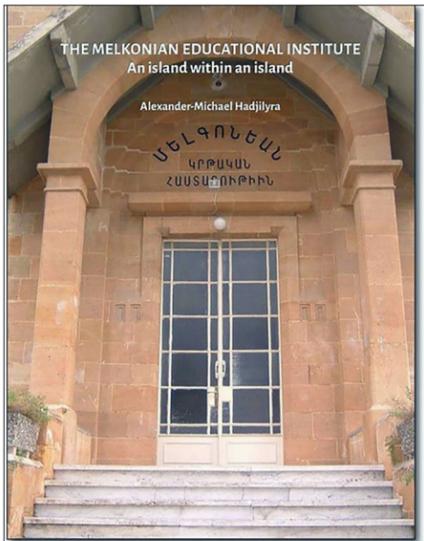
Տեղին հաստատում մը, որ կը յուսամ կը հասնի մեր ազգային գործիչներու, եկեղեցւոյ եւ լայն հասարակութեան ականջներուն:

Կ'ողջունեմ ծափահարելով գրախօսողի սա միտքը եւ կը մաղթեմ որ իրականանայ իր եւ մեր ցանկութիւնը:

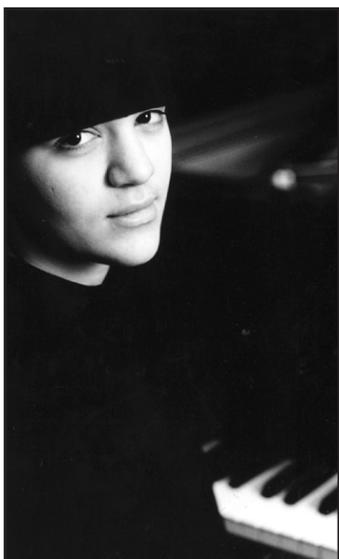
-Հայաստանի ապագան կերտողները Մելգոնեանէն պէտք է անցնին, պատրաստ աշխարհի ներկայի ամէն տեսակի խաղերուն: Մելգոնեանի շուրջ խմբել սփիւռքի սերունդը, հանճարեղ ու տաղանդաւոր աշակերտներ, Հայաստանէն եւ աշխարհի չորս կողմերէն եւ աշխատիլ ծրագրաւորուած ու նպատակասլաց:

Սրտաբուխ կոչով մը հանդէս եկայ նաեւ ես, որպէս 1978-1991 տարիներու հայոց լեզուի, գրականութեան, պատմութեան եւ մշակոյթի պատմութեան ուսուցիչ նաեւ Մելգոնեանցիի հայր: Խօսքիս մէջ անդրադարձայ ՄԿՀ-ի մօտալուտ 100-ամեակի մասին՝ ըսելով թէ ամէն ջանք պէտք է թափել արծարծելու համար վերաբացման խնդիրը, որովհետեւ ՄԿՀ-ի «մատնանը չէ գոցուած շատերու համար»: Հետեւաբար, կոչս ուղղելով ըսի թէ բոլորս միասնաբար պէտք է մեր կարելին ընենք որ չքնանայ այս հարցը եւ 100-ամեակը ճակատաբաց դիմաւորենք Մելգոնեան գոյգ շէնքերու միջեւ անտէր մնացած Բարերարներու դամբանին առջեւ:

Շնորհանդէսի վերջաւորութեան վաճառուեցան գիրքերը եւ տեղի ունեցաւ հաճելի հիւրասիրութիւն մը ու մելգոնեանական յուշերով յատկանշուածով հաճելի պահ մը:

երիտասարդութեան գծով աշխատակից Ալեքսանդր-Միքայէլ Հաճիլիրան: Ան յաճախ գրած է Կիպրոսի վաղուցից համայնքային, կրթական, պատմութեան եւ այլ նիւթերու մասին: Այս պատուական մտաւորականին շնորհիւ կիպրացի ժողովուրդը աւելի լաւ ճանչցած է հայ համայնքն ու անոր դերը կղզիին պատմութեան մէջ: Հաստորը գրուած է անգլերէն լեզուով եւ կը կոչուի "An island within an island" («Կղզի մը կղզիի մէջ»): Հեղինակը արհեստավարժօրէն ցոյց տուած է թէ ՄԿՀ-ը կղզիացած չէ ապրած իր գոյութեան առաջին

Հովանավորութեամբ
ՀԻՄՆԱՍՅՈՒՆ ԱՄԵՐԻԿԱՅԻ ԱՐԻՒՏԵԱՆ ԹԵՄԻ
ԲԱՐԵՉԱՆ ԱՌԱՋՆՈՐԴ
Գերշն. Տ. ՅՈՎԱՆԱՆ Արք. ՏԵՐՏԵՐԵԱՆԻ
ՅԻՇԱՍԿԻ ԵՐԵԿՈՅ՝ ՆՈՒՐՈՒՄԸ
ԹԱՄԱՐ ԱՍԱՏՈՒՐԵԱՆԻ
ԳՐԱԿԱՆՈՒԹԵԱՆ ԵՒ ԱՐՈՒՏԱՏԻՆ
Նախածեռնութեամբ՝
ԹԵՔԵԱՆ ՄԵԿՈՆԻԱՆՍԻՆ ՄԻՈՒԹԵԱՆ
ՁՈՒՐՈՒՄՆ ԵՄԿՈՒԹԱՅԻՆ ՅԱՆՁՆԱՆՈՒՄԻ
ԳՐԸ ՄԻՈՒԹԵԱՆ
ՀԱՅ ՏԻՎԱԼՆՑ ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ՄԻՈՒԹԵԱՆ – AWA
Մասնակցութեամբ՝
Սիլվա Քաջիկեանի
Լիլիթ Քեիւեանի
Գարոյիկ Թիւֆեքեանի
Տոք. Սիմոն Սիմոնեանի
Վայէ Մանկրեանի
Շահի Մանկրեանի
Սեմ Երիզանի
Հինգշաբթի ՄԱՅԻՍ 25, Երեկոյեան ժամը 7:30-ին
Agajanian Auditorium – AGBU Manogian-Demirjian School
6844 Oakdale Ave., Canoga Park CA 91306

Logo of the Armenian Cultural Association of Los Angeles (ԼՍԱԿԱՆՈՒԹԵԱՆ ԵՒ ԱՐՈՒՏԱՏԻՆ)

Նոր Սերունդ Մշակութային Միութիւն

Հրապարակային «դասախօսութիւն-Չրոյց»
Կազմակերպութեամբ Լ.Ս.Ս.Ս-ի վարչութեան
Նիւթ՝ «Սփիւռքի երիտասարդութիւնը երեկ եւ Այսօր»
Կը Դասախօսեն՝
ՅՈՎԱՍԷԹ ՆԱԼՊԱՆՏԵԱՆ
«Բանասեր Դաստիարակ Ազգային Գործիչ»
ՀԱՅՐ ՊԱՐԹԵՒ ԿԻԼԻԻՄԵԱՆ
«Ծառայ Զրիստոսի»
Տեղի կ'ունենայ երկուշաբթի Մայիս 15, 2023-ին երեկոյան ճիշդ ժամը 8-ին
Սողանալեան սրահին մէջ Փասատնեա:
Հասցէ՝
1060 N. Allen Avenue Pasadena CA 91104

Գրախօսական Խորեն Պալեանի «Լոյս Ի Լուսոյ» Աշխատասիրութիւնը Երեւան, 2022

ԴՊՎՏ. ԶՄԻՆ Ա. ԲՅՆՅ.
ԱՐՁՈՒՄԱՆԵԱՆ

Մասնագիտական բարձր մակարդակով լայնածաւալ 515 էջ սոյն գիրքը իր տեսակին մէջ անգուզական եւ վերջնագոյն հրատարակութիւն մըն է 2022 թուականին հրատարակուած Երեւանի մէջ խմբագրութեամբ եւ յառաջաբանով Երուսաղէմի Տէր Խաչատուրեանի, որ Խորեն Պալեանի կենսագրութիւնն ու անձնավերջութիւնը ձեռնհասօրէն ներկայացուցած է 35 էջերու մէջ:

Անգուզական է որովհետեւ յետին մանրամասնութեամբ գրուած է գրեթէ ամէն ինչ Հայ Եկեղեցւոյ շարականներուն եւ ժամերգութեանց մասին, ու վերջնագոյնն է, որովհետեւ ուրիշ անձ մը պիտի չձեռնարկէ նման աշխատանքի: Հատորին ներքին եւ թաքուն պատգամն է մեր եկեղեցականներու անհոգութիւնն ու անտարբերութիւնը հրաւիրել մեր շարականներուն նկատմամբ, երբ այդ պատկառելի «Ձայնքաղ Շարական» օրհնեալ խոշոր գիրքը, մէկ կողմ դրած ենք, բացառութիւնները յարգելի, եւ չենք երգեր, ու միայն Սուրբ Պատարագի մատուցմամբ կը գոհանանք:

Տաղանդաւոր Խորեն Պալեան իր ուսանողական դժուար տարիներու ընթացքին, Խորհրդային Միութեան արգելքներուն դիմացաւ, կրցաւ գանոնք յաղթահարել, եւ հասնիլ այս տեսակ աշխատանքի մը իրագործման՝ մեծագոյն գոհոգութիւններով: Անշուշտ հնագոյն դարերու Հայ Եկեղեցւոյ կազմակերպման ընթացքը մեծապէս ազդած է մեր շարականներու վերադասաւորման, ու վերջնական կնիքը ստացած դարեր ետք: Ուրեմն պատմական շրջանները պէտք է նկատի ունենալ տեղաւորելու համար շարականներու զարգացման ուղին:

«Լոյս Ի Լուսոյ» հատորիս հեղինակը «Վերագրումներ» յատկացուցիչը յաճախ կը գործածէ որոնք անխուսափելի էին նախնագոյն դարերուն համար, մինչեւ 7-րդ դար, երբ շարականներու հեղինակները հետզհետէ ճշդութեան կոմիտաս Աղցեցի Կաթողիկոսէն (7-րդ դար) սկսեալ, եւ շարունակուեցան մինչեւ Յովհան Օձնեցի (8-րդ դար), Սուրբ Գրիգոր Նարեկացի (10-րդ դար), եւ Սուրբ Ներսէս Շնորհալի (12-դար): Սակայն գիտենք թէ մինչեւ 7-րդ դար Հայ Եկեղեցին գոյատեւեց 301 թուականէն սկսեալ շնորհիւ մեր օրհնեալ գրաբար լեզուին, այդ մութ տարիներուն երբ հայերէն այբուբենը չկար եւ Սուրբ Գրիգոր հայերէնի չէր թարգմանուած մինչեւ 5-րդ դար: Միջանկեալ այդ 150 տարիներուն, 301 թուականէն մինչեւ 450 թուական, Հայ Եկեղեցին անշուշտ երգեց հոգեւոր երգեր առանց սակայն հայերէն գիր մը տեսնելու:

Հրաշքով մեր առաջին ինը (9) Հայրապետները Ս. Գրիգոր Լուսաւորիչէն մինչեւ Ս. Սահակ Պարթեւ Հայրապետ կենսունակ պահեցին Հայ Եկեղեցին՝ Սաղմոսները թարգմանաբար երգելով, պաշտամունք կատարելով, առանց հայերէն Սուրբ Գրիգորի, եւ անշուշտ գոյութիւն ունեցող մեր դասական գրաբար լեզուով: Լեզուն կար եւ

սակայն գիրը չկար: Անոնք գործածեցին յունարէն կամ ասորերէն Սուրբ Գրիգոր թարգմանաբար, որքան կարելի էր:

Վերագրումներ, այսինքն անորոշ հեղինակութիւններ, անհրաժեշտ եղան ու որոշ շարականներ մեծ Սուրբերու, ինչպէս Ս. Մեսրոպի, Ս. Սահակի, Մովսէս Խորենացիի կամ այլոց անուններով մկրտուեցան: Պատմիչներ դարերու ընթացքին պարզապէս իրարմէ ընդօրինակեցին այդ «վերագրումները», այլընտրանք չունենալով: Կատարեցին նոյնիսկ անկարելի նկատուած ութ ձայներու գիւտը եւ գայն վերագրեցին Ս. Սահակին եւ Ս. Մեսրոպին, ինչ որ շատ անհաւանական կը թուի այս պատճառով որ այդ ութ ձայները աւելի ուշ, եօթներորդ դարուն միայն, ձեւաւորուեցան երաժշտագետ Բարսեղ ձոնի կողմէ Ներսէս Գ Շինող Տայեցի (641-661) Կաթողիկոսի օրով, եւ Դուինի եկեղեցական մէկ ժողովին կանոնական ուժովը, անձամբ ժողովին ինք Բարսեղ ձոնի ներկայ ըլլալով, ինչպէս կը կարողանք Յովհան Օձնեցի Հայրապետի խմբագրած «Կանոնագիրք Հայոց» հաւաքածոյին մէջ: Այս մասին տեղեկութիւն չկայ Խորեն Պալեանի գիրքին մէջ:

Կարեւոր պարագայ մը եւս, Ս. Սահակ եւ Ս. Մեսրոպ իրենց առաջին աշակերտներուն հետ միասին սերտօրէն զբաղուած էին օրն ի բուն Աստուածաշունչի թարգմանութեան մեծ գործով որպէս առաջնահերթութիւն: Անոնք միայն նախապէս անգիր երգուածները ժառանգեցին ու զարգացուցին: Իրենց ժամանակը, 25 տարիներ, լիովին յատկացուցին Սուրբ Գրիգոր թարգմանաբար այդ մեծ աշխատանքին, որ շատ աւելի կենսական էր բաղդատմամբ շարականներուն:

«Լոյս Ի Լուսոյ» Գիրքին Բովանդակութիւնը
Գիրքը երեք գլխաւոր բաժիններ կը բովանդակէ.

Ա. Հոգեւոր Երգի Լոյսը.
Բ. Ժամակարգութիւնք Հայ Եկեղեցւոյ.

Գ. Յօդուածներ եւ Հարցազրույցներ:

Առաջին բաժինը յատկացուած է մեր Շարակնոցին ուր ամենօրեայ երգեր իրենց յատուկ կառուցուածքով քննարկուած են, այսինքն յաջորդաբար երգուած «Օրհնութիւն»-ները, «Հարց»երը, «Մեծացուցէ»ները, «Ողորմեա»ներն ու «Տէր Յերկնից»ները, որուն կը յաջորդէ «Փառք Ի Բարձուն Աստուծոյ» հոգեգմայլ երգը: Խորեն Պալեան յատուկ քննութեան ենթարկած է թիւով 68 «Մեծա-

ցուցէ անձն իմ զՏէր» գողտրիկ շարականները, ութ ձայներու վրայ բաշխուած, բոլորն ալ նուիրուած Մարիամ Աստուածամօր: Անոնք կորիզը կը կազմեն նախ Սուրբ Աստուածածնի յատուկ առաքինութիւններուն, ու ապա մեղաւորներու համար, միջնորդական դերին՝ իր Որդւոյն եւ մեր Փրկչին ընդառաջ:

Վարդան Վարդապետ պատմիչ, որ Շիրակի Դպրեվանքին վանահայր Պատմիչը եղած է, կը գրէ թէ «Յարութեան վերաբերեալ ութ ձայներու շարականները շատեր Մովսէս Խորենացիին կը վերագրեն, եւ ուրիշներ՝ եօթներորդ դարու Բարսեղ ձոն կոչուած երաժիշտին»: Երկրորդ վարկածը աւելի կը հիմնաւորուի երբ նկատի ունենանք շարականներու ոճը, լեզուն, պատկերները եւ խօսքի գեղարուեստական բնոյթի հանգամանքը որոնք կը հաստատեն ո՛չ թէ 5-րդ դարու, այլ 7-րդ դարու գործ մը ըլլալը, ո՛չ թէ վերագրելով, այլ յատկացնելով Բարսեղ ձոնին, որուն համար ալ մեր պատմիչները մեր շարականները «ձոնընտիր» կոչած են:

Երկրորդ բաժինը Հայ Եկեղեցւոյ օրական ժամերգութիւնները կը քննէ ամենայն մանրամասնութեամբ: Եթէ առաջին բաժինը Շարակնոցի քննարկումն էր, երկրորդը ժամագիրքին քննարկումը եղաւ իր ինը (9) ժամերգութիւններով՝ Գիշերային, Առաւօտեան, Երեք ձաշու ժամերու, Երեկոյեան, Արեւագալի, Խաղաղականի եւ Հանգստեան: Գիրքին հեղինակը Խորեն Պալեան ժամագիրքն է գոր կը ներկայացնէ իր խտացեալ կառուցին մէջ, հետեւելով 10-րդ դարու մեծ աստուածաբան Խոսրով Եպիսկոպոս Անձեւացիի «Մեկնութիւն ժամակարգութեան» բացառիկ եւ մեկնողական գիրքին: Հնատիպ այդ շատ հազուագիւտ գիրքէն օրինակ մը ունիմ գրադարանինս մէջ ու գայն յաճախ օգտագործելու կարիքը կը զգամ:

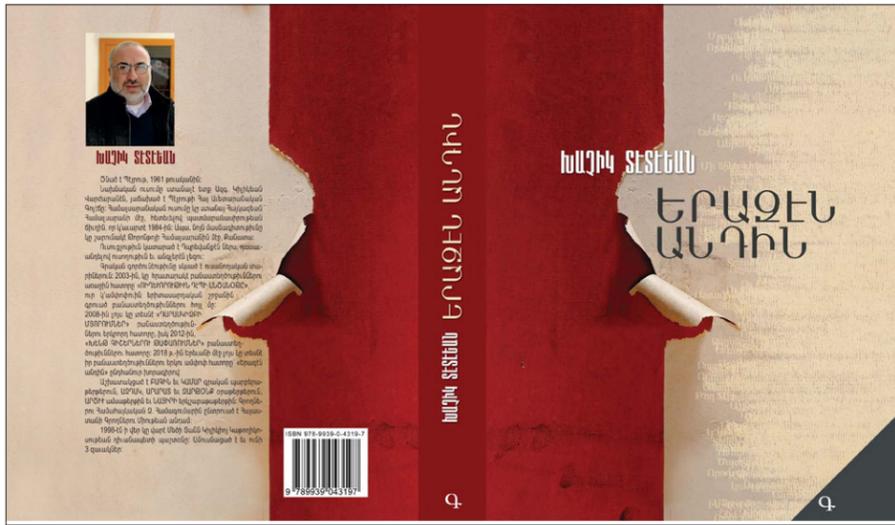
Խորեն Պալեան մէջ ընդ մէջ օգտագործած է նաեւ հետեւեալ մեծ հեղինակներու մեկնողական գործերը եւս, Յովհան Օձնեցիի, Ներսէս Շնորհալիի, Պետրոս Գետադարձի, Յովհաննէս Դարդելի, Եպիփան Կիրարացիի, Ստեփաննոս Սիւնեցիի, Գրիգոր Նարեկացիի եւ Մաղաքիա Օրմանեանի, ժամապաշտութեանց իմաստն ու պատգամը աւելի հեղինակաւոր դարձնելու համար:

Երրորդ բաժինը Խորեն Պալեանի յօդուածներէն ու կարգ մը հարցազրույցներէ կը բաղկանայ, որոնց մէջ ակնառու է գրաբար լեզուին յատուկ ուսումնասիրութիւնն ու Ստեփանաւանի նորաշէն Ս. Մարգրիտ եկեղեցւոյ օծման կարգը: Գրաբար լեզուի պարագային որուն մասնագէտն է եղած Խորեն, յայտնի կը դառնայ Շարականներու շարագրանաքին մէջ բայերու կրաւորական գործածութեան մեծամասնութիւնը, կրաւորական որպէսզի շեշտուի աստուածային ներգործութիւնը եւ ո՛չ թէ մարդկային հեղինակութիւնը: Օրինակի համար, Խաչին վերաբերեալ գրեթէ բոլոր շարականները կրաւորական խոնարհումով կ'ընթանան, երբ կ'երգենք «Այսօր խնդրի պատուական փայտ խաչին» շարականը, ուր բայը կրաւորական է եւ կը նշանակէ «Այսօր կը փնտռուի պատուական խաչը» Հեղինէ Թագուհիի ջանքերով, եւ կամ «Քանզի փրկիչ ցուցաւ սուրբ խաչ», որ կը նշանակէ «Քանզի սուրբ խաչը որպէս փրկիչ ցոյց տրուեցաւ»: Նաեւ «Պարգեւատուն ամենեցուն այսօր խնդրի պարգեւ Ի Պիղատոս», դարձեալ բայը կրաւորական է, «Այսօր բոլորին պարգեւ տուողը Ինք որպէս պարգեւ կը խնդրուի Պիղատոսէն»:

Մեր եզրափակիչ խօսքը այն պիտի ըլլայ որ Հայ Եկեղեցւոյ Շարակնոցը գրաբար լեզուի գանձն է եւ բարձրագոյն դասագիրքը մեր դասական լեզուին, ու անոր պահպանն ալ Խորեն Պալեանը:

Join us for a Special
Live Greek Music Dinner Dance Party
Saturday June 03, 2023
7:30 PM
let the music take you to Greece
Live Music With Famous Singer
Takis Kokotas and his Band
LIVE DJ ELITE
ATHENA restaurant
933 N. Brand Blvd.
Glendale, CA. 91202
LIVE BOUZOUKI
Donation \$150
for tickets please call or text : (626) 460-0450
Proceeds to Benefit Underprivileged Armenian Children

Խաչիկ Տէտէեանին Երազը

ՂՈՎՏ. ԳՐԱՅԻՐ ԸԵՊԵՏԵԱՆ

Խաչիկ Տէտէեանին հետ ունիմ երկար տարիներու բարեկամութիւն՝ մէկ կողմէ ընտանեկան յարաբերութիւններու մէջէն, բայց նոյնքան՝ անհատական, որ նաեւ կ'ընդգրկէ այցելութիւն Անթիլիասի Կիլիկիոյ կաթողիկոսարանի իր գրասենեակը, ուր երկար տարիներու նուիրական առաքելութիւն տարաւ որպէս դիւանապետ:

Խաչիկին գրասենեակին մէջ կար փոքր յաշտարարութիւն մը, որ կ'ըսէր՝ «Ձեր այցելութիւնը կարճ պահեցէք»: Այդ «կարճ» այցելութիւնը կ'ընդգրկէր սուրճի հիւրասիրութիւն ու ազգային, գաղութային, հայաստանեան ու գրական-հրապարակագրական այլ նիւթերու շուրջ գրոյց: Այս բոլորը՝ խտացուած «կարճ այցելութեան» ընթացքին: Վերջին այցելութիւնս երեւի պիտի ըլլար հրաժեշտի, երբ Խաչիկ որոշած էր միանալ իր ընտանիքին. «Քանատա կը տեսնուինք, Հրա՛յր», ըսաւ ան:

Մինչեւ նոր հանդիպում, մէկ կողմէ գնահատելի է Խաչիկ Տէտէեանի նուիրական աշխատանքը կաթողիկոսարանին եւ լիբանանահայ գաղութին մէջ, միւս կողմէ՝ արժէ նաեւ վեր առնել ու տակաւին դիտարկել եւ մէջտեղ հանել Խաչիկ Տէտէեանի «երազը»:

Ի՞նչ է Խաչիկ Տէտէեանին երազը:

Փրոֆ. Երուանդ Տէր Խաչատուրեան տարած է բժախնդիր խմբագրական աշխատանք եւ լոյսի հանած է Խաչիկ Տէտէեանին երազը՝ «Երազէն անդին» հատորի մէջէն: Հատորը հրատարակուած է Երեւան, 2023-ին, մեկենասութեամբ Սարգիս Պուտաքեանի:

Փրոֆ. Տէր Խաչատուրեան Խաչիկի երազին հիմքը կը նկատէ այս իրականութիւնը. «Կեանքը միշտ հալածում է բանաստեղծներին»: Այդ հալածանքը կը մղէ բանաստեղծները եւ այս պարագային՝ Խաչիկ Տէտէեանը, որ չ'ապրին «իրականութիւնից մեկուսի»: Այս իմաստով Խաչիկին երազը ցնորք է՝ գիշերուան մը հանգիստ քունի մէջ երեւցող դէպքեր եւ դէմքեր միայն: Այս երազներու դէպքերը կը միանան իրարու եւ կը դառնան իրական ու ապրող կեանք: Փրոֆ. Տէր Խաչատուրեան կ'որակէ այս երազները՝ իմա կեանքը, որպէս «մաքուր եւ արդար» ու տակաւին անոնք ծնած են «մեր դաժան իրականութեան չարաղէտ բախումից»: Ահա հոս է, որ Խաչիկ Տէտէեանին երազը չի մնար իր չարած իրականութեան մէջ, այլ անոր երազը ունի «անդի»-ի կողմը, որ իր, մեր եւ իւրաքանչիւր հայու իրական կեանքն է, որքան որ այդ կեանքը դժուար,

դառն, ցաւ ու մտահոգութիւն է եւ արցունք կ'ընդգրկէ:

Խաչիկ Տէտէեան եւ անոր երազին երանգները կը սկսին անոր ներաշխարհէն, ինչպէս ինք պիտի որակէր՝ որպէս «ալեկոծումներ», որունք կը տազնապէցնեն զայն իր ապրած կեանքի իւրաքանչիւր անցողադարձի ու իրականութեան հետ: Այդ ալեկոծումներուն մէջ ան կը փնտռէ ապրած օրերը եւ հանդիպումները, ուր կայ կարօտ, սէր ու տակաւին:

Խաչիկ Տէտէեանին ներաշխարհն է, ուր կ'արտացոլայ ու երեւի կը պոռթկայ երեւոյթներու նկատմամբ, հանդիպումներու, կարօտի, փափաքի ու բաղձանքի ու իր երազին հասնելու տենչին: Ան կ'ըսէ.

«Եթէ կարենայի սլաքը տանիլ ետ,

Մեկուսի պահը վերածել ողջերդի,

Կրկին հանդիպելու ջերմ խոստումի»:

Իր ալեկոծ ներաշխարհէն ետդարձ մը ընելու ցանկութիւնը կայ ու հանդիպելու «ողջերթի», իմա՝ լաւին:

Կը շարունակէ Խաչիկ Տէտէեան իր ալեկոծումներուն մէջէն դուրս գալու տեսլականը.

«Օ՛հ, եթէ ժամանակի սլաքը ետ երթար քառորդ դար,

Ուր մայրերն այդ կը խնդրէին հաւատք, յոյս եւ սեր

Իրենց նորածինն, կապոյտ երազներով տոգորուն,

Օ՛հ, այն ատեն գուցէ ես կարեւոր դուրս գալ

Մռայլ իմ հոգեվիճակներն ու գրկէի կեանքի

Պահերը սիրուն, երազն ու սեր...»:

Ակնեւէ է Խաչիկ Տէտէեանի ներաշխարհի փոթորկումը, հոն ան ունի երազը ապրելու կեանքը՝ «սիրուն» եւ «սէր»-ով լեցուն իրականութիւններուն մէջէն: Եթէ մէկ կողմէ Խաչիկ Տէտէեան կը տարակուսի, թէ այդ բոլորը «կարելի» է միթէ», ան չի յուսահատիր երբեք. «Հաւատա՛,

Արեւը պիտի ծագի անպայման»:

Անոր երազին մէջ է մարդը եւ իր պարագային՝ հայը: Ան կ'ողբայ հայ մարդուն արժէքի կեանքի ու ազգային նկարագրի անկումին համար.

«Հայու տեսակը նոր Մերօրեայ կեղծ հայերն են իրօք: Ու տակաւին» ինքնահաւան ու պոռոտախոս»:

Խաչիկ Տէտէեանի համար արժէքը մարդուն մէջ անփոխարինելի իրականութիւն է: Իսկ անոր բացակայութիւնը «պատուհաս, սկան ու զէնք» է, որ «խեղճ ամբոխը շլմորած» է:

Ան չի դադրիր արժէքի մարդը

փնտռելէ.

«Փողոցներէն անյագաբաց Գլխագիր մարդուն փնտռուրով»:

Հայրենասէր բանաստեղծն է, կը տազնապի հայուն նահանջով.

«Ի՞նչ մնաց թաքուն մեր վիճակէն անփառունակ,

Գաղտնիք չէնահա՛նջը լուռ, աղէտաբեր»:

Խաչիկ Տէտէեանի երազին մէջ անպակաս է Հայաստանը, որուն ճակատագիրով մտահոգ է.

«Քառորդ դար անկախութիւն... Երազեցինք արժանապատիւ կեանք

Արդար ու հօգ՛ր պետութիւն: Ի՞նչ ըրիք դուք այսքան ժամանակ,

Թալանեցիք, յղփացաք, Ստեցիք ու տիրեցիք միայն, Ողբ տարածեցիք չորսդին»:

Ան կը շարունակէ իր պոռթկումը.

«Լռեմք ու անտեսեմք Մեղքերը ձեր, գահավիժումն այս անվերջ,

Մինչեւ ե՞րբ կեղեքուիք, խոնարհինք,

Լո՛ւռ համակերպինք ձեր կամքին»:

Մտահոգ բանաստեղծն է Խաչիկ Տէտէեան, որ չի կրնար լռել: Բայց ինչպէ՞ս լռել, երբ յստակ կը տեսնէ, որ՝

«Ամնիաբան ենք, իրերատես ենք,

Սենք ամէն ինչ ենք, բայց ոչ՛ ազգ»:

Բանաստեղծը թէեւ կը պոռթկայ Հայաստանի իրավիճակին պատճառով, բայց անոր սէրը հողին ու հայրենիքին հանդէպ անսահման է.

«Պիտի սիրեմ քեզ, Հայաստան աշխարհի, Երկիր դրախտավայր»:

Ան ջատագովն է կերտելու հայուն նոր ոգին: Ան կոչ կ'ուղղէ հայուն եւ երեւի այս իր յորդորն է նաեւ ու հաւատքը, որ՝

«Գտնեսքու լուսաւոր ուղին, մար-

տի կամք ու վճիռ՝ Կերտելու նոր սիրաքնքեր ոգեղէն,

Կերտելու Նոր Հայու Ոգին, Թօթափես պիտի հին թէ՛ նոր պիտերդ բոլոր,

Վերքերն ընկրկումներուդ անհամար

Ես դեռ կը հաւատա՛մ հայու հրաշքին...»:

Խաչիկ Տէտէեան լիբանանահայ բանաստեղծ է եւ ունի համակ սէր լիբանանեան հայրենիքին նկատմամբ: Բայց Լիբանանի երկարամեայ տազնապը զինք ալ «յոզնեցուցած» է.

«Յոզնեցայ մայրիմիներուն մորմըն ու մղձաւանջը լսելէ,

Պատերազմներուն, որ անվերջ են ու մահաբեր,

Փտածութեան, որ երկիրը վերածեց քաոսի»:

Ան Լիբանանի ժողովուրդին խօսնակն է կարծէք, երբ չի պահեր իր զգացումները. «Յոզնեցայ ալ երազելէ...»:

Այս երազին մէջ լեցուն են իրական պատկերները: Այս պարագային՝ Լիբանանի ճգնաժամի ապրած իրական պատկերները: Այս «երազ» չէ միայն: Այդ ապրող իրավիճակ է:

Խաչիկ Տէտէեան «Քորոնա» համավարակը կը տեսնէ որպէս «աշխարհին մաքրութիւն»:

«Աշխարհին մաքրութիւն էր պէտք», կը զրէն ան: Ու տակաւին՝ խաղաղութիւն.

«Աշխարհին խաղաղութիւն էր պէտք»:

Անեւելոյթ վարակը «տու՛ւա հանգիստ աշխարհին» ու տակաւին՝ «խաղաղութիւն բերաւ աշխարհին»:

Այն հայն է, որ կը յիշէ եւ կը պահանջէ: Ան չի կրնար աննկատ անցնել Յեղասպանութեան իրականութիւնը: Ու դարձեալ պոռթկումը՝ թուրքին դէմ.

«Մերօրեայ ձայնը արդարութեան,

Թաղեցիք ձեր անցեալը արիւ-

Շար.ը էջ 15

Homenmen Ladies Auxiliary
Presents

Mother's Day

CELEBRATION

SATURDAY, MAY 13

FROM 11AM TO 4PM

LIVE DJ MUSIC || LUNCH || RAFFLES ||
|| GAMES || DANCE PARTY ||

JAAAAAN RESTAURANT
145 N. ARTSAKH AVE., GLENDALE, CA 91206

For Resevation Please Contact
Karine (818) 324-0574
Knar (626) 491-7899

Donation \$100

Հայկական Պատմական Ցուցանմուշներ Բրիտանական Թանգարանին Մէջ

Մայիսի 4-ին Անգլիոյ մէջ բացուած կատարուեցաւ «Շքեղութիւն եւ Ոյժ. Պարսկաստանէն դէպի Յունաստան» խորագրով ցուցահանդէս մը, ուր ցուցանմուշներ կը ներկայացուին Հայաստանի պատմութեան թանգարանէն եւ «էրէբունի» պատմա-հնագիտական արգելոց թանգարանէն: Ցուցահանդէսը կը ներկայացնէ Ք.Ա. վեցերորդէն մինչեւ առաջին դարերը, Աքեմենեան կայսրութենէն մինչեւ Հելլենական ժամանակներու շքեղութիւնը, իշխանական խորհրդանիշներ, ինչպէս նաեւ քաղաքական ու պատմա-մշակութային նշանակութեամբ իրեր: Արմաւիրէն գտնուած ոսկեայ կրծքագարդը, կաւէ ջլակերտ ծիսանօթը (Ք.Ա. 6-րդ դար),

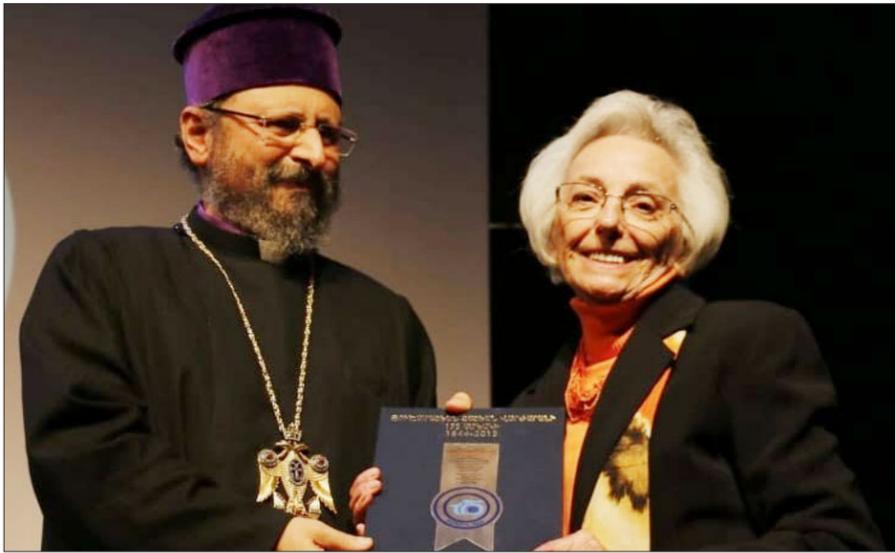
Արտաշատէն գտնուած կաւէ արջակերպ ծիսանօթը, առաջին անգամ կը ցուցադրուի Միացեալ Թագաւորութեան մէջ եւ այլ թանկարժէք իրեր:

Ցուցահանդէսի բացման հանդիսաւոր արարողութեան մասնակցեցան Հայաստանի դեսպան վարուածան Ներսիսեան եւ Հայաստանի պատմութեան թանգարանի տնօրէն Դաւիթ Պօղոսեան:

Բրիտանական թանգարանի տնօրէն Հարթվիկ Ֆիշեր, իր բացման խօսքին մէջ, շնորհակալութիւն յայտնեց հայկական կողմին՝ արդիւնաւետ համագործակցութեան համար:

Ցուցահանդէսը բաց պիտի մնայ մինչեւ 13 Օգոստոս:

Պոլսոյ Տատեան Վարժարանի 175 Ամեակի Յուշամատենը Ծանօթացուեցաւ Շքեղ Հանդիսութեամբ

Պոլսոյ Պաքըրգիւղի Տատեան դարաւոր վարժարանի 175 ամեակին նուիրուած յուշամատենի ծանօթացման շքեղ հանդիսութիւն մը տեղի ունեցաւ Շաբաթ Մայիսի 6-ին, վարժարանի նոր շէնքի «Տիգրան Կիւլմեզկիլ» սրահին մէջ, խոսներամ բազմութեան մը ներկայութեամբ: Հրաւիրուեցան մէջ էին Պատրիարք հայրն ու պատասխանատու այլ անձաւորութիւններ:

Տօնական բարձր տրամադրութեամբ եւ անհուն հրճուանքով ներկաները ակնատեսը դարձան այն մեծ ակնածանքին ու երախտագիտութեան, որ տրուեցաւ վարժարանի բազմապատակ ուսուցիչ եւ նախկին տնօրէն, 175 ամեակի յուշամատենին խմբագիր Օր. Հերմինէ Պէնլիօղլուի հանդէպ: Յայտագիրը փաստեց որ սուրբ է մանկավարժի աշխատանքը:

Ամէն ինչ կար յայտագրին

մէջ, ելոյթներ, արտասանութիւն, երգ, պար, հեռաւոր փերէն հասած խօսքեր: Հանդիսութեան խօսնակը հայերէնի երիտասարդ ուսուցչուհի Նայիրի Խաչիկօղլուն էր, որ ի գործ դրաւ յայտագիրը: Ան մերթընդ մերթ գրական գեղեցիկ մէջբերումներով համեմեց իր ելոյթը: Փառաւոր ձեռնարկի հոսակ բանքն արտասանեց Պատրիարք Հայրը: Ան այսօրուան վարիչներուն թելադրեց որպէս զի անոնք նոյնպէս պատմութիւն կերտեն արձանագրելով եւ յետագային յուշամատենի մը մէջ անմահացնելու իրողութիւնները:

Հանդիսութեան աւարտին «Եթէքին Պէրպէրօղլու» մարզասրահին մէջ սարքուեցաւ ճոխ պատուասիրութիւն մը: Փափաքողներ նորատիպ հատորէն ստացան, մակագրել տալով Օր. Հերմինէ Պէնլիօղլուին:

Յարութիւն եւ Սարգիս Գալփաքեաններու Յիշատակին

Ապրիլ 9-ին, 92 տարեկանին Լոս Անճելըսի մէջ մահացած է «Մասիսի» հաւատարիմ ընթերցող եւ նուիրատու տիար Յարութիւն Գալփաքեանը:

Յարութիւն Գալփաքեան զաւակն էր հաւատաւոր Հնչակեան շարքային Սարգիս Գալփաքեանի, որ եղած է Այնթապի 1921 թուականի գոյամարտին որպէս զինուոր մասնակից եւ ընկերը իր անուանակից՝ նահատակ Սարգիս Տիւրունիի:

Ի Յիշատակ իր եղբոր եւ հօր, Գերաշնորհ Ռսկան Արք. Գալփաքեան Հնչակեան մամուլին կը նուիրէ 1000 տոլար:

«ՄԱՍԻՍ»

Խաչիկ Տէտէանին Երազը

Շարունակուած էջ 14-էն

Նարբու, Լոսթեան մատնեցիք խիղճը մարդկութեան, Ու արեան մեր կանչերը վերածեցիք բարբառացանքի»:

Իր պոռթկումը ունի հատուցման պահանջ.

«Վաղ թե ոչ Պիտի գայ պահը մեղայի... Պահը հատուցման...»:

Խաչիկ Տէտէան չի կրնար մոռնալ Արցախը, Շուշին եւ անոնց կորուստը.

«Շուշին ինկալ: Կաղնին տապալեցաւ: Ի՞նչ դաւադրութիւն էր սա, Գիշերին մէջ թանձր, ու մռայլ... Ու յանկարծ դարձանք որբ, Կքած ժողովուրդ...»:

Հողին այս կորուստը կ'ապրի ան.

«Յիմա գիտեմ: ... Գողգոթան, որ կ'ապրիմ...»:

Խաչիկ Տէտէան գիտէ, թէ ո՛ւր է հայուն փրկութիւնը: Թէեւ կը սգայ հայուն կորուստը, բայց նաեւ անոր երազը ունի դարման.

«Մի՛ սպասեք ոչ օգուտ, ոչ կարեկցանք, ... Քանզի ազգին, հայրենիքին շահն է նպատակը վերին»:

Անոր երազը կանգ չէ առած ու չի կրնար առնել: Կայ բանաստեղծին երազն անդինը: Իսկ երազն անդին.

«Այսօր փոքր է Հայաստանը, բայց մե՛րն է, Վաղը պիտի ըլլայ ծովէ-ծով, անսահման, Չկասկածօ՛ւ երբեք դուն, որդիս»:

Ու տակաւին, «Չմոռնաս Արարատը մեր, Ան խորհրդանիշն է սրբութեան, Մեր ցեղի անմահութեան»:

Խաչիկ Տէտէան պատերազմին պարտութեան ու անոր պատճառած ողբերգութեան պատեանին մէջ չի մնար: Ան կ'ըսէ.

«Պիտի բացուի նոր յաղթանակի մը արշալոյսը կրկին»:

Եւ կոչ կ'ուղղէ. «Ուխտենք կերտել ՆՈՐ ՀԱՅԱՍՏԱՆ, մոխիրներէն, Ու հաւատանք կրկին, Որ մենք իրաւամբ, ապրող ազգ ենք ոգեկիր»:

Իսկ ապրող ազգ մը ըլլալու համար ան իր գրաւը կը դնէ միասնականութեան վրայ.

«Միացեք այսօր, վաղն արդէն ուշ պիտի ըլլայ»:

Խաչիկ Տէտէանին երազը միայն իրը չէ, երազն է իւրաքանչիւր հայուն, երազ մըն է, որ չունի սահման: Չկան միայն պատկերներ, որոնք մէկը միւսին ետեւէն միայն կը տողանցեն: Անոնք հայուն ապրող երազներն են՝ հայուն տաղանքները, ցաւերը, ձախողութիւնները, բայց նաեւ՝ յոյսն ու ապագայի տեսլականը, որոնք կարմիր թելի նման կ'անցնին եւ բոլորը կը միանան՝ շինելով հայուն կեանքը:

Այդ ամբողջական երազ մըն է, որ կ'ընդգրկէ հայուն ապրած եւ տակաւին ապրող ըման կեանքը: Այս ապրող կեանքի երազն է, զոր Խաչիկ Տէտէան կը փոխանցէ ընթերցողին եւ հայուն: Ահա թէ ինչ ո՛ւր գիրքը կը կոչուի «Երազն անդին»:

Որովհետեւ՝ «Պիտի ապրի երազը, Ամէն հայու մտքին մէջ, Գօր բռնացքի վերածուած, Գերադասուած մեր շահերէն գերիվեր, Հասնելու համար երազին տի ու գիշեր»:

Շնորհակալ ենք, Խաչիկ Տէտէան, այս երազին համար: Ոչ միայն երազին, այլ՝ երազն անդինին համար ալ, հոն, ուր «պիտի ապրի երազը»:

Պիտի ապրի հայը: Խաչիկ Տէտէանի երազը: Բայց անպայմանօրէն հայունը՝ ամէնուրեք, Հայաստան, Արցախ եւ սփիւռք: Հայուն ապրող այս երազը: Եւ որ հայը պէտք է ապրեցնէ զայն: Երազը...

«Նափոլի» 33 Տարի Յետոյ Կրկին Իտալիոյ Ախոյեանն Է

«Նափոլի» 33 տարի սպասելէ ետք կրկին տիրացաւ Իտալիոյ ախոյեանութեան:

Իտալիոյ ֆուտբոլի առաջնութեան Սերիա Ա-ի 33-րդ հանգրուանին «Նափոլի» հիւրընկալուած էր «Ուդինզէն»։ Նափոլիտանցիները հանդիպումն աւարտեցին 1:1 հաւասար արդիւնքով եւ վաստակելով 80 կէտ, առաջնութեան աւարտէն մի քանի հանգրուան առաջ անհասանելի դարձան երկրորդ տեղը գտնուող «Լացիօի» համար։

Նեապոլը ներկայացնող խումբը ժամանակէն շուտ հռչակուեցաւ Իտալիոյ ախոյեան։

«Ինթեր» Պարտութեան Մատնեց «Ռոմային»

Իտալիոյ առաջնութեան 34-րդ հանգրուանին Միլանի «Ինթերը» հիւրընկալեց «Ռոմային» եւ առաւելութեան հասաւ 2:0 արդիւնքով։

33-րդ վայրկեանին հոլանտացի պաշտպան Տենզել Տիոմֆրիսի փոխանցումէն յետոյ աչքի ինկաւ իտալացի պաշտպան Ֆետերիքօ Տիմարկոն։ 74-րդ վայրկեանին «Ինթերի» առաւելութիւնը կրկնապատկեց պելճիքացի յարձակող Ռոմելու Լուկակուն։

Հենրիխ Միխայիլովիչը «Ինթերի» պահեստայիններու շարքին էր եւ 71-րդ վայրկեանին փոխարինեց թուրք կիսապաշտպան Հական Չալհանուկուն։

«Ինթերը» չորրորդ յաջորդական յաղթանակը արձանագրեց առաջնութեան ընթացքին եւ 63 կէտով չորրորդն է։ Նոյնքան կէտ ունի երրորդ տեղը գտնուող թուրքի «Եոլվենթուսը», որ մէկ հանդիպում նուազ կատարած է։ «Ռոման» 58 կէտով 7-րդն է։

«Արսենալ» Եւ «Մանչեսթեր Սիթի» Յաղթական

Անգլիոյ առաջնութեան 35-րդ հանգրուանին «Արսենալ» հիւրընկալեց «Նիւքասլ Եունայթեդսին» եւ առաւելութեան հասաւ 2:0 արդիւնքով։

Ախոյեան «Մանչեսթեր Սիթին» ընդունեց «Լիտա Եունայթեդսին» եւ յաղթանակի հասաւ 2:1 արդիւնքով։

34 խաղէն յետոյ «Մանչեսթեր Սիթին» 82 կէտով կը գլխաւորէ մրցաշարային աղիւսակը եւ 1 կէտ առաջ է երկրորդ տեղը գտնուող Լոնտոնի «Արսենալէն» (34 խաղ)։

«Մանչեսթեր Սիթին» յաջորդական 10-րդ յաղթանակը արձանագրեց ֆրեմիեր Լիգայի մէջ։

Լոնտոնեան տերպիլի ընթացքին «Թոթէնհէմ» անգլիացի յարձակող Հարի Բեյնի կոլին շնորհիւ նուազագոյն արդիւնքով պարտութեան մատնեց «Քրիսթալ Փելասին» եւ 57 կէտով 6-րդն է։

«Չելսին» 3:1 արդիւնքով յաղթեց «Պորսմուտին» եւ 42 կէտով 11-րդ տեղը կը գրաւէ։

«Լիվերփուլի» 6-րդ Յաջորդական Յաղթանակը

Անգլիոյ առաջնութեան ընթացքին 6-րդ յաջորդական յաղթանակը արձանագրեց փոխախոյեան «Լիվերփուլը»։ 35-րդ հանգրուանին գերմանացի Յուրբան Կլոպի գլխաւորած խումբը սեփական դաշտին վրայ մրցեցաւ «Պրենթֆորտի» հետ եւ յաղթեց նուազագոյն արդիւնքով։

Միակ կողմ 13-րդ վայրկեանին նշանակեց եգիպտացի յարձակող Մոհամետ Սալահը։

Տարին ձախող սկսած «Լիվերփուլը» 62 կէտով 5-րդ դիրքի վրայ է,

Մեսիի Վերադարձը «Պարսելոնա» Գրեթէ Անհնար Է

Աշխարհի ախոյեան Արժենթինի հաւաքականի 35-ամեայ յարձակող Լիոնել Մեսիի վերադարձը «Պարսելոնա» գրեթէ անհնար է։ Պատճառը գաթալոնական ակումբի ֆինանսական խնդիրներն են։ Լա Լիգայի ներկայացուցիչները հերքած են լուրերը, թէ «Պարսելոնայի» հետ քննարկած են այդ հարցը, կը հաղորդէ

«Ջենիթ»՝ Ռուսաստանի Ախոյեան

Ռուսաստանի ֆրեմիեր Լիգայի 26-րդ հանգրուանին Մոսկուայի «Սպարտակին» 3:2 արդիւնքով յաղթելէ ետք «Ջենիթ» ապահովեց ախոյեանի տիտղոսը։

«Ջենիթ» վաստակած է 64 կէտ։ Երկրորդ տեղը ընթացող Մոսկուայի ԲԿՄԱ-ն ետ է 13 կէտ։

Խորհրդային Միութեան առաջնութիւններն ալ հաշուի առած՝ ֆեթերպուրկեան ակումբը 10-րդ անգամ ըլլալով դարցաւ ախոյեան։

Մատրիտի «Ռեալը»՝ Սպանիոյ Գաւաթակիր

Մատրիտի «Ռեալը» 20-րդ անգամ նուաճեց Սպանիոյ գաւաթը։ Սեւիլիայի մէջ տեղի ունեցած եզրափակիչին իտալացի Գաուլօ Անչելոտիի գլխաւորած խումբը մրցեցաւ «Օսասունայի» հետ եւ առաւելութեան հասաւ 2:1 արդիւնքով։

«Ռեալի» երկու կողերը նշանակեց Ռոտրիկոն։

Նախորդ անգամ Արքայական ակումբը Սպանիոյ գաւաթակիր դարձած էր 2014 թուականին դարձեալ Անչելոտիի ղեկավարութեամբ։

ՊՍԺ-ի Յաղթանակը՝ 3:1 Արդիւնքով

Ֆրանսայի առաջնութեան 34-րդ հանգրուանին ախոյեան ՊՍԺ-ն հիւրընկալուեցաւ «Տրուայի» կողմէ եւ յաղթեց 3:1 արդիւնքով։

ՊՍԺ-ն 78 կէտով կը գլխաւորէ մրցաշարային աղիւսակը եւ 6 կէտ առաջ է երկրորդ տեղը գտնուող «Լանսէն»։

Աշխարհի ախոյեան Արժենթինի հաւաքականի 35-ամեայ յարձակող Լիոնել Մեսիին առանց ակումբի թոյլտուութեան Սէուտեան Արաբիա այցելութիւն կատարելուն համար պատժուած է եւ կը բացակայէր փարիզեան խումբէն։

«Պորուսիա Տորթմունտի» Տպաւորիչ Յաղթանակը՝ 6:0

Գերմանիոյ առաջնութեան 31-րդ հանգրուանին «Պորուսիա Տորթմունտ» սեփական դաշտին վրայ մրցեցաւ «Վոլֆսպուրկի» հետ եւ պարտութեան մատնեց 6:0 արդիւնքով։

«Պորուսիա Տորթմունտ» 64 կէտով երկրորդն է եւ 1 կէտ ետ առաջատար «Պայքըն Միլնիթէն»։ Երրորդ տեղը ընթացող «ՌԲ Լայպցիգին» ունի 57 կէտ։

սպանական AS-ը։

Ֆինանսական արդար խաղի կանոնները չխախտելու համար «Պարսելոնան» պէտք է յաջորդ մրցաշրջանի համար ընդհանուր աշխատավարձը կրճատէ 200 միլիոն եւրոյով։

«Պարսելոնան» ամրան պէտք է Լա Լիգային ներկայացնէ յառաջիկայ երեք տարիներու տնտեսական կայունութեան ծրագիրը, որուն մէջ Մեսիի վերադարձի ծախսեր նախատեսուած չեն։

Մեսիի պայմանագիրը ՊՍԺ-ի հետ կ'աւարտի Յունիսին։ Կողմերը մտադիր չեն երկարաձգել համադրածակցութիւնը։